

Rapportage Monitor Rookvrije Scholen 2014

In opdracht van: Longfonds
Contactpersoon: Benjamin van Wijngaarden

Utrecht, december 2014

DUO Onderwijsonderzoek
drs. Aart van Grootheest
drs. Liesbeth van der Woud

Postbus 681

3500 AR Utrecht

telefoon: 030 263 1080

e-mail: info@duo-onderwijsonderzoek.nl

website: www.duo-onderwijsonderzoek.nl

INHOUDSOPGAVE

1	ACHTERGROND ONDERZOEK.....	3
2	DOELSTELLINGEN ONDERZOEK.....	4
3	ONDERZOEKOPZET	5
3.1	Onderzoeksgroep en respons	5
3.2	Vragenlijst	7
3.3	Opzet rapportage	8
4	RESULTATEN.....	9
4.1	Huidige situatie locatie.....	9
4.2	Redenen en duur geheel rookvrij schoolterrein.....	16
4.3	Communicatie over rookvrij schoolterrein.....	18
4.4	Naleving rookvrij schoolterrein	20
4.5	Situatie als schoolterrein gedeeltelijk rookvrij is.....	22
4.6	Verwachting t.a.v. het rookvrij maken van het schoolterrein	23
4.7	Redenen om op korte termijn niet over te gaan op een rookvrij schoolterrein.....	25
5	SAMENVATTING BELANGRIJKSTE RESULTATEN	27
	BIJLAGE 1: VRAGENLIJST	29
	BIJLAGE 2: AFSLUITENDE TOELICHTINGEN.....	45

1 ACHTERGROND ONDERZOEK

Het Longfonds (voorheen: Astma Fonds), zet zich in voor gezonde longen voor iedereen. Samen met de Alliantie Nederland Rookvrij! heeft ze als doel dat niemand meer (over)lijdt aan de gevolgen van roken. Eén manier om daar aan bij te dragen is door meer rookvrije omgevingen te creëren. Binnen in het schoolgebouw is het roken reeds verboden, maar op het schoolterrein buiten kan dit vaak nog wel. Het Longfonds zet zich in voor meer rookvrije schoolterreinen.

Het Longfonds wil in kaart brengen hoe scholen denken over een rookvrij schoolterrein en hoeveel schoollocaties een rookvrij schoolterrein hebben. Om de gewenste inzichten te verkrijgen is in nauwe samenwerking met DUO Onderwijsonderzoek in 2012 de Monitor Rookvrije Scholen opgesteld.

De Monitor Rookvrije Scholen is in 2012 en 2013 door DUO Onderwijsonderzoek uitgevoerd. Het Longfonds heeft DUO Onderwijsonderzoek gevraagd de Monitor Rookvrije Scholen ook in 2014 uit te voeren. Deze rapportage beschrijft de resultaten van de nieuwe meting.

2 DOELSTELLINGEN ONDERZOEK

De doelstellingen van het onderzoek onder scholen in het voortgezet onderwijs (vso, praktijkscholen, vmbo, havo en vwo) luiden als volgt:

1. *Inzicht krijgen in de mate waarin schoolterreinen van scholen rookvrij zijn (alle scholen).*
2. *Inzicht krijgen in de mate waarin leerlingen en medewerkers mogen roken op de schoollocatie (alle scholen).*
3. *Inzicht krijgen in de houding van scholen ten aanzien van het rookvrij maken van schoolterreinen (alle scholen)*
4. *Inzicht krijgen in de mate waarin er voorlichting op scholen wordt gegeven over alcohol, roken en drugs (alle scholen).*
5. *Inzicht krijgen in de redenen waarom het schoolterrein rookvrij is gemaakt (indien het schoolterrein geheel rookvrij is).*
6. *Inzicht krijgen in de duur dat het schoolterrein rookvrij is (indien het schoolterrein geheel rookvrij is).*
7. *Inzicht krijgen in de wijze waarop scholen duidelijk maken dat ze een rookvrij schoolterrein hebben (indien het schoolterrein geheel rookvrij is).*
8. *Inzicht krijgen in de mate waarin leerlingen en medewerkers zich aan het rookverbod houden (indien het schoolterrein geheel rookvrij is).*
9. *Inzicht krijgen in de waarschijnlijkheid dat scholen overgaan op een geheel rookvrij schoolterrein (indien het schoolterrein op dit moment niet geheel rookvrij is).*
10. *Inzicht krijgen in de redenen om niet over te gaan op een rookvrij schoolterrein (indien het schoolterrein op dit moment en de komende 1,5 jaar niet rookvrij is)*
11. *Voor alle bovenstaande doelstellingen: inzicht krijgen in de (mogelijke) verschillen tussen de verschillende groepen scholen (naar omvang, naar regio, naar typen onderwijs, enzovoort).*
12. *Voor alle bovenstaande doelstellingen: inzicht krijgen in de (mogelijke) verschillen de huidige meting en de metingen van 2012 en 2013 (indien van toepassing).*

3 ONDERZOEKOPZET

3.1 Onderzoeksgroep en respons

De onderzoeksgroep bestaat uit alle scholen in het voortgezet onderwijs (vso, praktijkscholen, vmbo, havo en vwo). Het betreft in totaal 1.727 locaties in het voortgezet onderwijs waarop les wordt gegeven¹.

Om voor elke schoollocatie respons te realiseren, hebben we (indien noodzakelijk) meerdere contactpersonen per locatie benaderd. Dat betekent dat wij in eerste instantie de eerste contactpersoon (een directielid; zie hieronder) van een locatie hebben gevraagd de online vragenlijst in te vullen. Indien deze eerste contactpersoon na een digitale reminder de vragenlijst nog niet had ingevuld, hebben wij een tweede contactpersoon (werkzaam op dezelfde locatie) per e-mail uitgenodigd om de vragenlijst in te vullen (voor de betreffende locatie). Op deze wijze hebben we tot vijf contactpersonen per locatie benaderd (indien dit noodzakelijk was).

We hebben de volgende contactpersonen benaderd (in de onderstaande volgorde):

1. de (locatie)directeur/rector
2. een adjunct-directeur
3. een teamleider
4. het hoofd facilitaire zaken
5. een decaan

Na afloop van de dataverzameling hebben we de data “geschoond” om er voor te zorgen dat per locatie maximaal één contactpersoon de vragenlijst heeft ingevuld.

Het online veldwerk is als volgt verlopen:

- Wij hebben naar de contactpersonen van de locaties een e-mail gestuurd, waarmee we ze hebben uitgenodigd om mee te werken aan het onderzoek. Deze e-mail bevatte een link waarmee zij de online vragenlijst konden activeren;
- Na een aantal dagen hebben wij naar de non-respons een digitale reminder/e-mail gestuurd waarin we ze uitgenodigd hebben de online vragenlijst alsnog in te vullen. Ook de digitale reminder bevatte de link naar de online vragenlijst.

---

¹ De termen schoollocaties, locaties en scholen worden in de rapportage door elkaar gebruikt. Er wordt hetzelfde bedoeld, namelijk individuele schoollocaties.

We hebben in totaal een netto-respons van 919 unieke schoollocaties gerealiseerd. Dit komt neer op een responspercentage van 53% (2013: 56%).

Respons	
Aantal benaderde schoollocaties	1.727
Geen medewerking/geen reactie	808
Aantal unieke schoollocaties dat medewerking heeft verleend	919
Responspercentage 2014	53%
Responspercentage 2013	56%
Responspercentage 2012	52%

Conform de reglementen en gedragscodes van de brancheorganisatie voor marktonderzoeksbureaus (MOA) en het College bescherming persoonsgegevens zijn alle antwoorden van de respondenten anoniem verwerkt. Wel hebben we aan de contactpersonen gevraagd of de antwoorden die ze hebben gegeven en hun contactgegevens doorgegeven mogen worden aan de Universiteit van Tilburg. Alleen van die schoollocaties waarvan de contactpersonen hun toestemming hebben gegeven, zijn de data doorgegeven aan de Universiteit van Tilburg.

In de onderstaande tabel is weergegeven met welke *marges* rond de uitkomsten/resultaten bij een betrouwbaarheidsniveau van 95% rekening moet worden gehouden, afhankelijk van de omvang van de netto-respons. Bij het opstellen van de tabel zijn we uitgegaan van de populatie van 1.727 schoollocaties in het voortgezet onderwijs.

Netto-respons	Uitkomst		
	50%-50%	75%-25%	90%-10%
800	2,5%	2,2%	1,5%
900	2,3%	2,0%	1,4%
1.000	2,0%	1,7%	1,2%
1.100	1,8%	1,5%	1,1%

Als toelichting geven we het volgende voorbeeld. Bij een **netto-respons van 900** schoollocaties dient er bij een **uitkomst/resultaat** '90% geeft voorlichting over roken' en '10% geeft geen voorlichting' rekening te worden gehouden dat de **werkelijke percentages** zullen liggen tussen respectievelijk:

- geeft wel voorlichting: tussen de 88,6% (90% -/- 1,4%) en 91,4% (90% + 1,4%).
- geeft geen voorlichting: tussen de 8,6% en 11,4%.

Bij verschillen tussen de huidige meting en de meting van 2013 kan de volgende vuistregel worden aangehouden: wanneer de verschillen tussen de jaren 5% of meer zijn dan is het verschil significant (uitgaande van 95% betrouwbaarheid).

3.2 Vragenlijst

We hebben in nauw overleg met het Longfonds de vragenlijst voor de Monitor geactualiseerd. In de vragenlijst zijn een aantal algemene vragen voor alle scholen opgenomen. Tevens zijn er enkele (nieuwe) vragen voor de Universiteit van Tilburg opgenomen. De resultaten van deze vragen (van de Universiteit van Tilburg) zijn niet opgenomen in deze rapportage.

Met een selectievraag is in kaart gebracht in welke mate het schoolterrein op dit moment rookvrij is (geheel rookvrij, gedeeltelijk rookvrij en in het geheel niet rookvrij). Afhankelijk van het antwoord op deze vraag heeft de respondent alleen die vragen beantwoord die voor zijn of haar schoollocatie van toepassing zijn.

Voor de gebruikte vragenlijst verwijzen we naar bijlage 1.

3.3 Opzet rapportage

De resultaten van het onderzoek zijn weergegeven in grafieken. Er is geanalyseerd of er naar achtergrondvariabelen (denominatie, aantal leerlingen op de locatie en provincie/regio) verschillen zijn. Als er significante verschillen zijn dan worden deze in de tekst vermeld.

In het onderstaande overzicht staat voor elk onderwerp door welke onderzoeksgroep vragen over het betreffende onderwerp zijn beantwoord.

Paragraaf	Onderwerpen	Beantwoord door:
4.1	Huidige situatie locatie: 1. De mate waarin het schoolterrein rookvrij is (geheel rookvrij, gedeeltelijk rookvrij en in het geheel niet rookvrij). 2. De mate waarin de leerlingen en het personeel mogen roken op de schoollocatie. 3. Hoe de school tegenover het rookvrij maken van de schoollocatie staat. 4. De voorlichting die wordt gegeven over alcohol, roken en drugs.	Alle scholen
4.2	Redenen voor een geheel rookvrij schoolterrein en de periode dat het schoolterrein geheel rookvrij is	Scholen met een geheel rookvrij schoolterrein
4.3	Communicatie over het rookvrije schoolterrein	
4.4	Naleving van het rookvrije schoolterrein	
4.5	Situatie indien schoolterrein gedeeltelijk rookvrij is	Scholen met een gedeeltelijk rookvrij schoolterrein
4.6	Verwachting ten aanzien van het rookvrij maken van het schoolterrein	Scholen met een gedeeltelijk rookvrij schoolterrein en scholen met een schoolterrein dat geheel niet rookvrij is
4.7	Redenen om op korte termijn niet over te gaan op een rookvrij schoolterrein	Scholen die dit schooljaar of volgend schooljaar (2015-2016) niet overgaan op een geheel rookvrij schoolterrein

In deel 5 worden de belangrijkste resultaten van het onderzoek weergegeven in de samenvatting. Afsluitende toelichtingen van respondenten zijn opgenomen in bijlage 2.

De antwoorden van de open vragen en de antwoorden “anders, namelijk” zijn zo veel mogelijk gehercodeerd (in een antwoordcategorie ingedeeld). De antwoorden die in de rapportage nog in de categorie “anders” vallen, zijn te divers om nog in een antwoordcategorie in te delen.

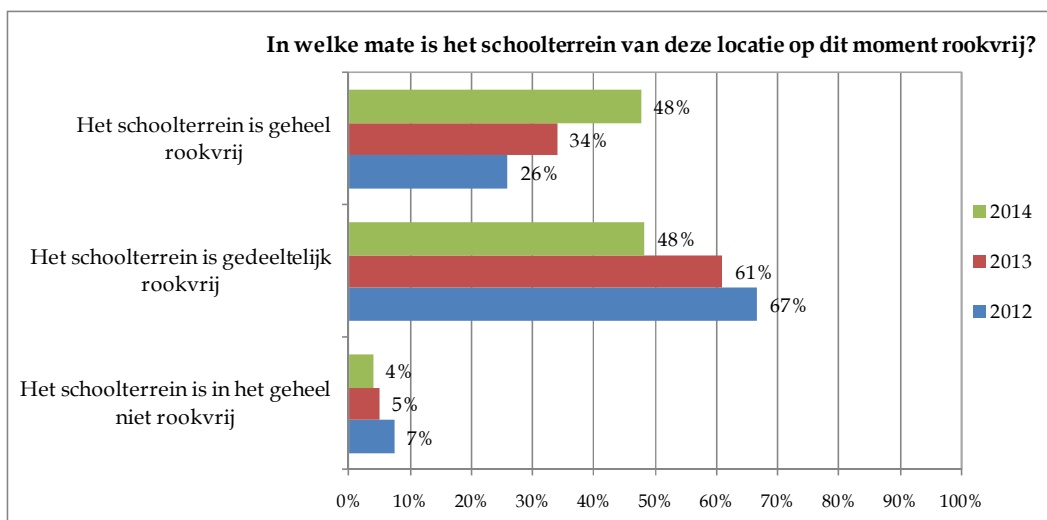
4 RESULTATEN

4.1 Huidige situatie locatie

Alle scholen is gevraagd naar de huidige stand van zaken met betrekking tot het roken op de schoollocatie. We onderscheiden hierbij drie situaties:

1. Het schoolterrein is geheel rookvrij: er mag nergens gerookt worden, er zijn geen uitzonderingen.
2. Het schoolterrein is gedeeltelijk rookvrij: er zijn bepaalde plekken die rookvrij zijn, maar op bepaalde plekken van het schoolterrein mag wel gerookt worden.
3. Het schoolterrein is in het geheel niet rookvrij: op alle plekken van het schoolterrein mag gerookt worden.

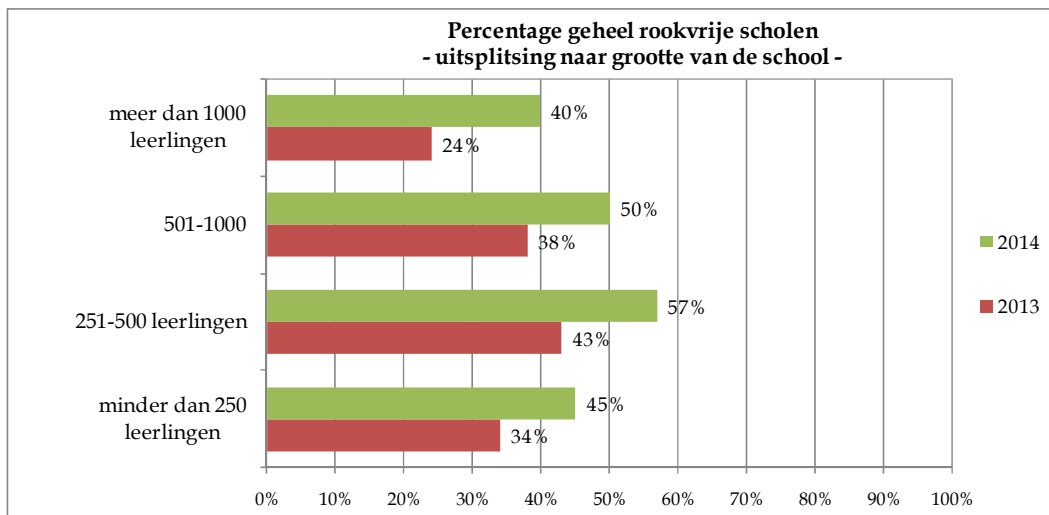
Bijna de helft (48%) van de schoollocaties is geheel rookvrij, hetgeen een significante stijging ten opzichte van 2013 is². Van de schoollocaties is eveneens 48% gedeeltelijk rookvrij. Vier procent van de schoollocaties is in het geheel niet rookvrij.

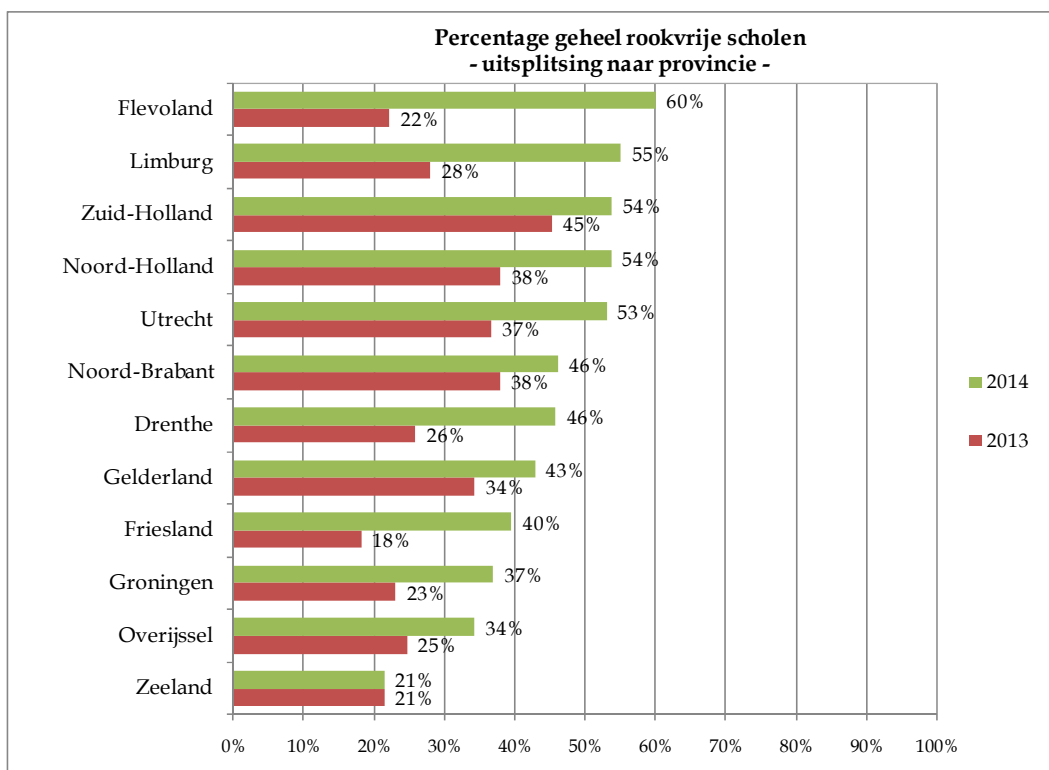
Uit nadere analyse blijkt dat drie scholen die vorig jaar nog geheel rookvrij waren, zijn “teruggevallen” naar een situatie waarbij er wel gerookt mag worden.

² Wanneer de verschillen tussen de metingen (2013 en 2014) 5% of meer zijn dan is het verschil significant (uitgaande van 95% betrouwbaarheid)

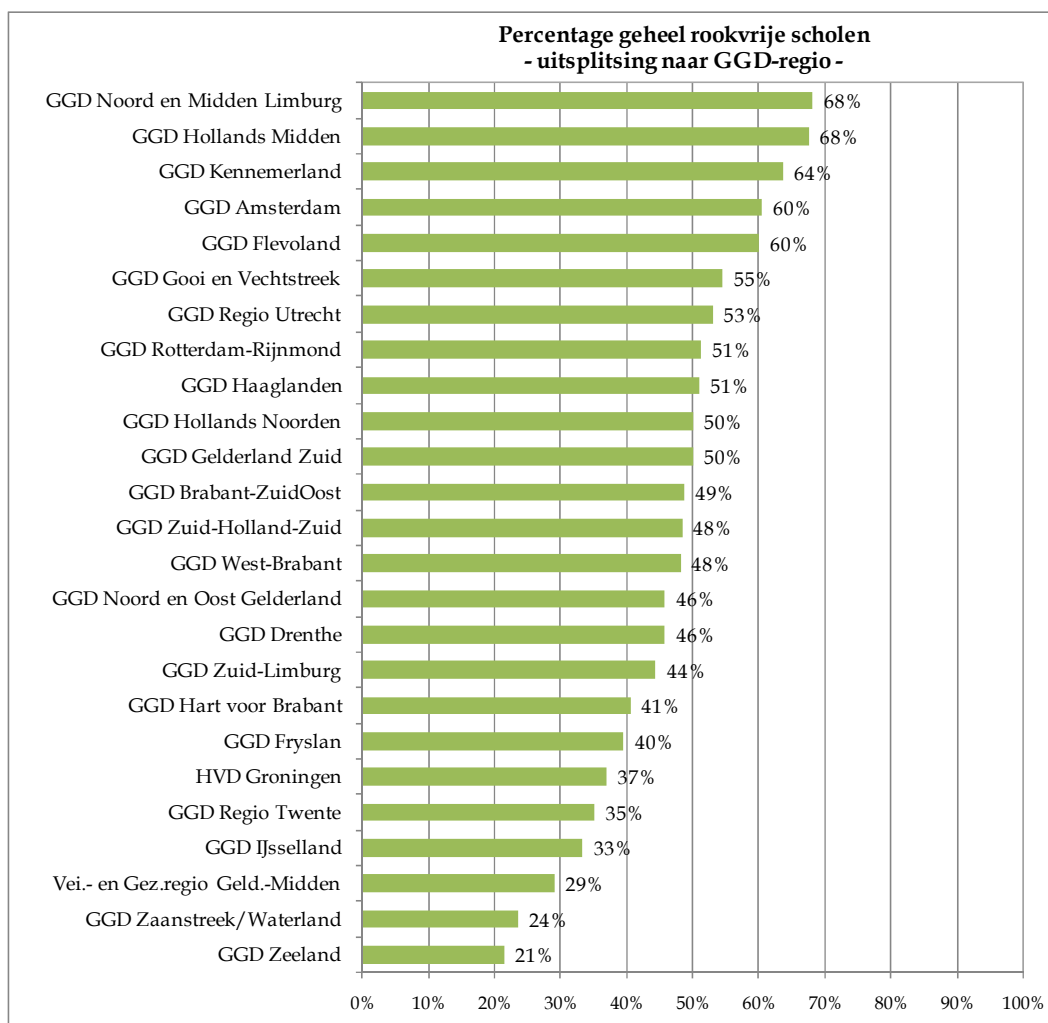
De grote schoollocaties (meer dan 1.000 leerlingen) zijn het minst vaak rookvrij: 40% van deze groep scholen is geheel rookvrij. Wel is de stijging bij de grote schoollocaties het hoogst (van 24% naar 40%).

Het percentage rookvrije scholen is in Flevoland het hoogst: 60% (een stijging van 38%). Zeeland is de provincie met de minste rookvrije scholen: 21% (geen stijging).

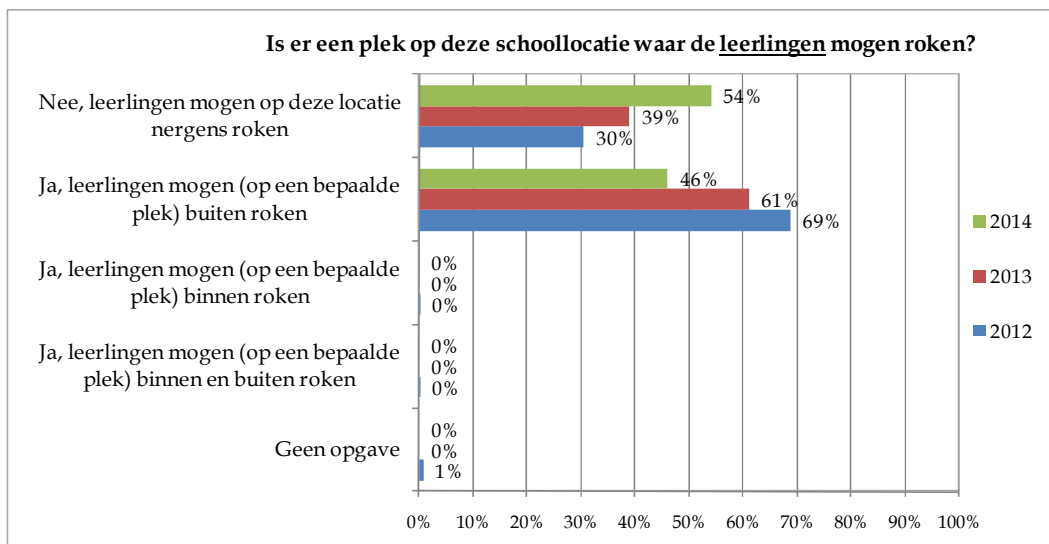
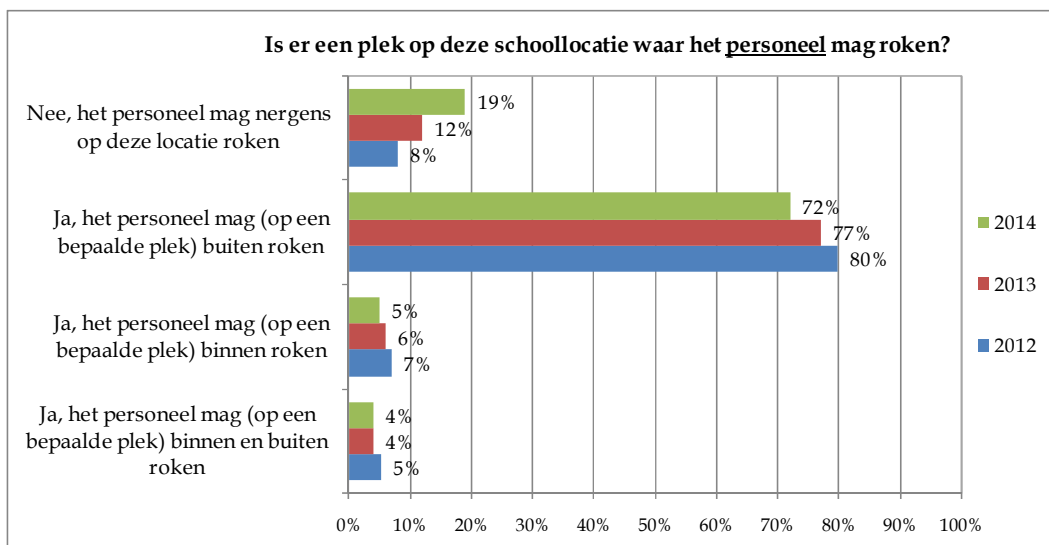

Voor deze rapportage is ook een analyse gemaakt naar GGD-regio's. De meeste rookvrije scholen bevinden zich in de regio's GGD Noord en Midden Limburg en GGD Hollands Midden (68%). GGD Zeeland heeft de minste rookvrije scholen (21%).

Vervolgens hebben we alle scholen gevraagd of er plekken op de schoollocatie zijn waar het personeel en de leerlingen mogen roken. Uit de resultaten blijkt dat de mogelijkheden hiervoor steeds verder beperkt worden.

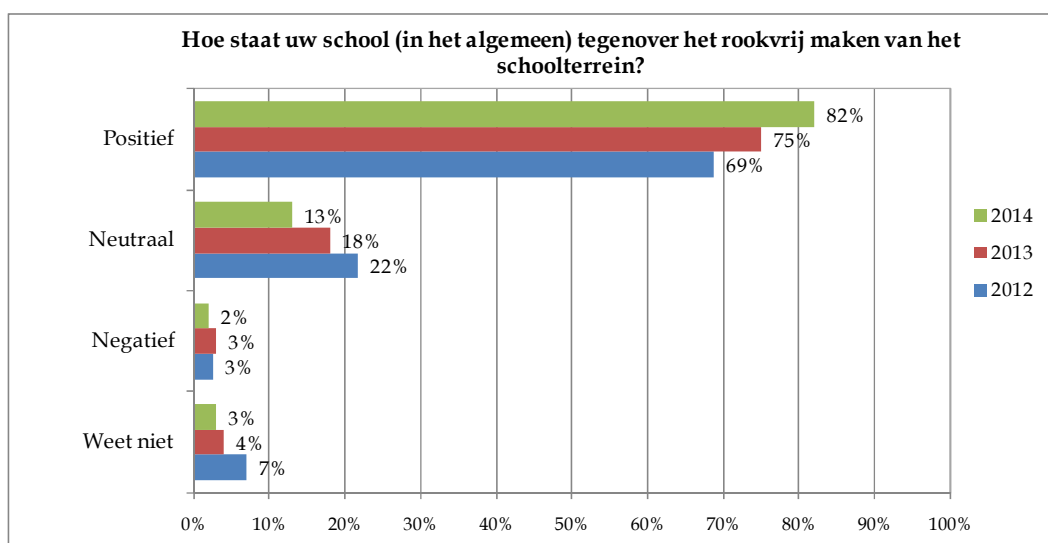
De mogelijkheden voor het personeel om ergens te kunnen roken zijn (nog steeds) groter dan de mogelijkheden voor de leerlingen. Zo mag 72% van het personeel (op een bepaalde plek) buiten roken; voor leerlingen is dit percentage 46%.

Uit analyse blijkt dat grotere schoollocaties (met meer dan 1.000 leerlingen) leerlingen het vaakst (58%; 2013: 76%) de mogelijkheid bieden om op een bepaalde plek buiten te roken.

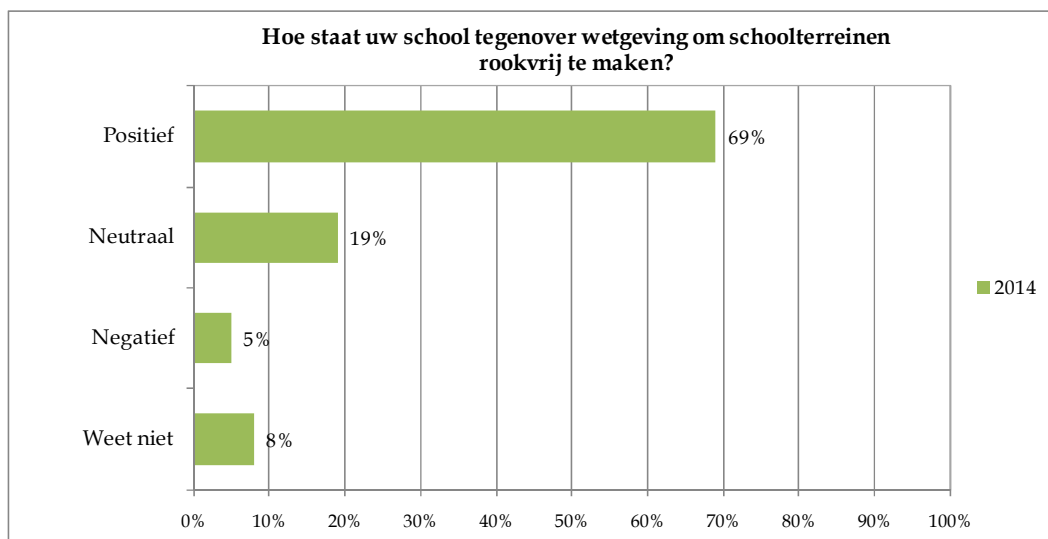
We hebben aan alle scholen gevraagd wat hun algemene houding is ten aanzien van het rookvrij maken van het schoolterrein en de mogelijke rol van wetgeving om het schoolterrein rookvrij te maken.

Scholen staan steeds vaker positief tegenover het rookvrij maken van het schoolterrein. Het percentage scholen dat positief staat tegenover het rookvrij maken van het schoolterrein is gestegen van 75% naar 82%.

Uit nadere analyse blijkt dat van de schoollocaties waar het schoolterrein nu gedeeltelijk rookvrij is, 70% positief is over het rookvrij maken van het schoolterrein. Van de schoollocaties met een schoolterrein dat in het geheel niet rookvrij is, staat 46% positief tegenover het rookvrij maken van het schoolterrein.

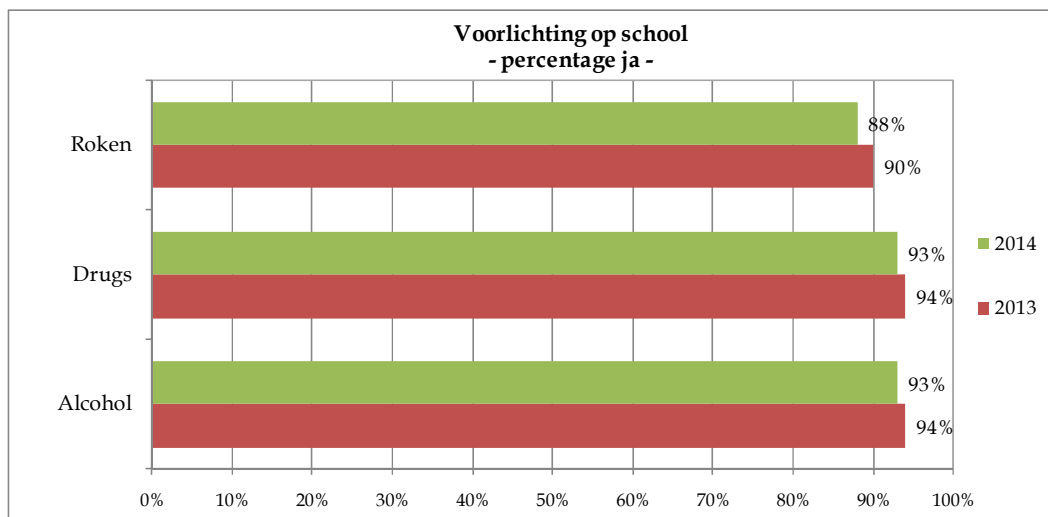
Ruim tweederde van de scholen (69%) is positief als het gaat om wetgeving om schoolterreinen rookvrij te maken³.

Uit nadere analyse blijkt dat van de schoollocaties waar het schoolterrein nu gedeeltelijk rookvrij is, 62% positief is over wetgeving om het schoolterrein rookvrij te maken. Van de schoollocaties met een schoolterrein dat in het geheel niet rookvrij is, staat 51% positief tegenover over wetgeving om het schoolterrein rookvrij te maken.

³ De vraag is in het huidige onderzoek voor het eerst gesteld.

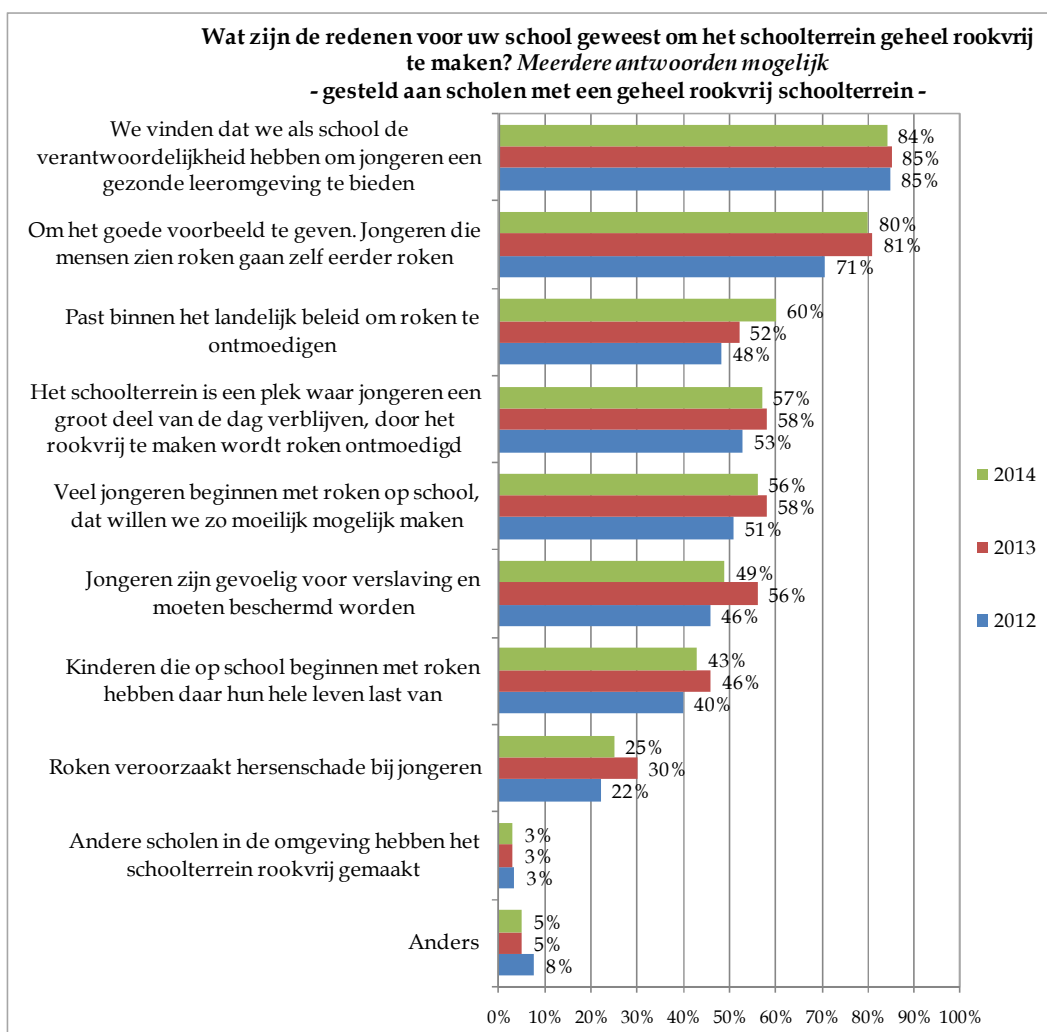
We hebben alle scholen gevraagd of scholen voorlichting geven over drugs, roken en alcohol. Scholen geven het meeste voorlichting over drugs en alcohol (beide 93%). Van alle scholen geeft 88% voorlichting over roken.

4.2 Redenen en duur geheel rookvrij schoolterrein

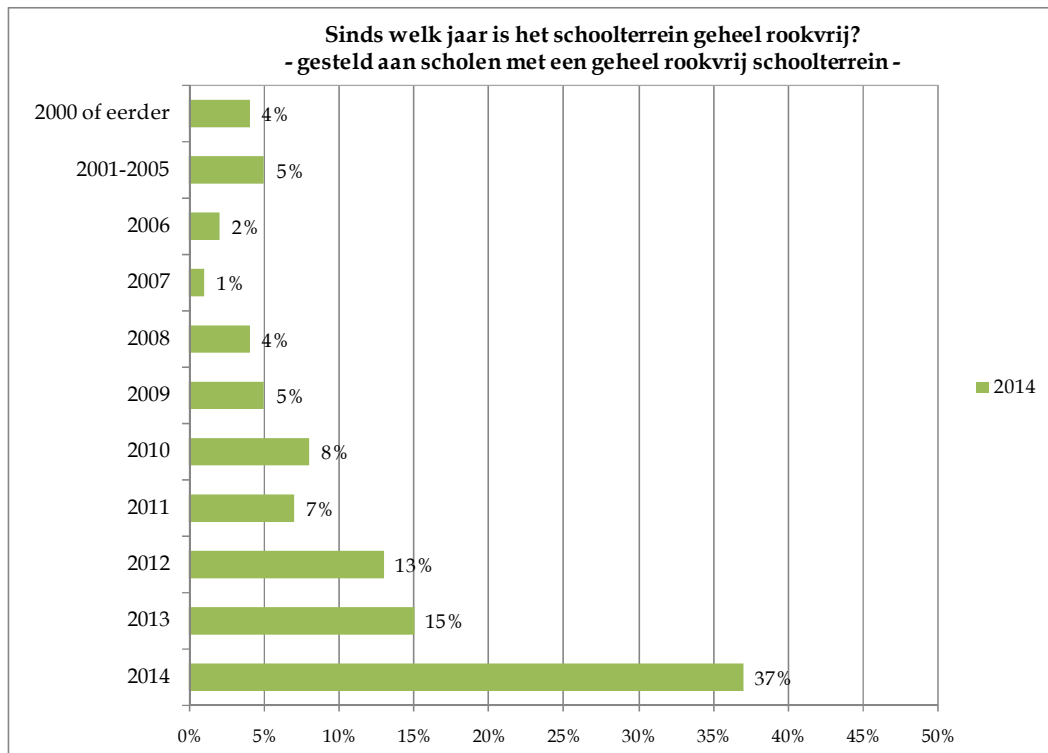
We hebben aan de scholen met een geheel rookvrij schoolterrein (n=438) gevraagd wat de redenen zijn geweest om een geheel rookvrij schoolterrein te realiseren en sinds wanneer het schoolterrein geheel rookvrij is.

De belangrijkste reden om over te gaan op een geheel rookvrij schoolterrein is dat scholen vinden dat ze de verantwoordelijkheid hebben om jongeren een gezonde leeromgeving te bieden. Dit wordt door 84% genoemd. Een andere belangrijke reden is dat scholen het goede voorbeeld willen geven (80% van de scholen noemt dit als reden). Er zijn weinig verschillen ten opzichte van de eerdere metingen.

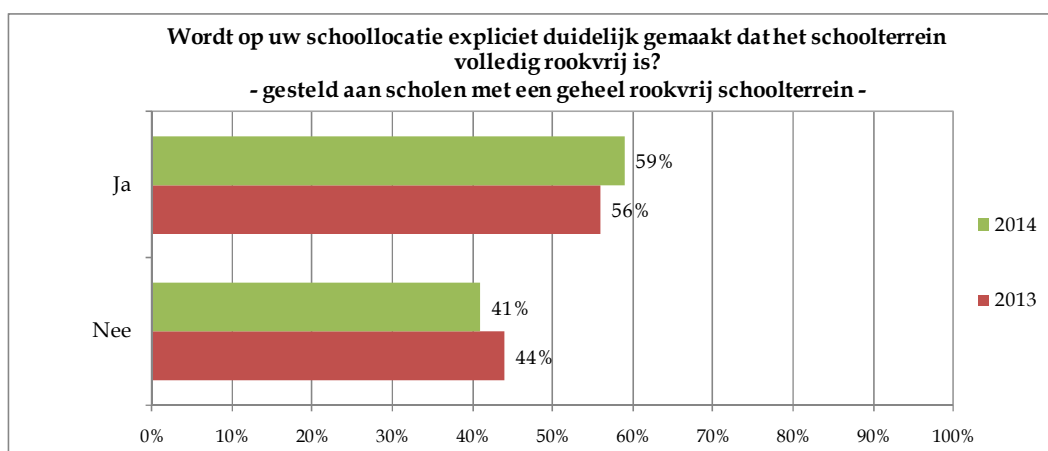
De onderstaande grafiek geeft aan vanaf welk jaar het schoolterrein rookvrij is.

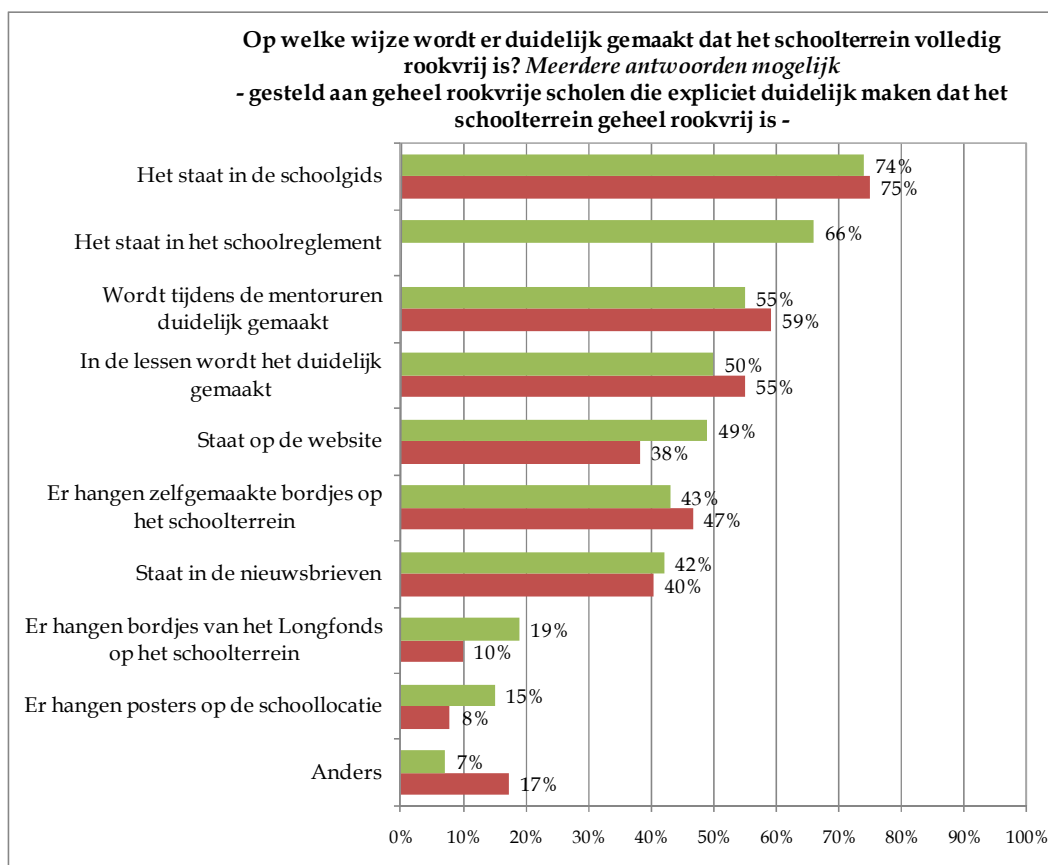
4.3 Communicatie over rookvrij schoolterrein

Aan scholen met een geheel rookvrij schoolterrein (n=438) hebben we een aantal vragen over de communicatie en naleving van het rookvrije schoolterrein gesteld.

Als eerste is gevraagd of en op welke wijze expliciet duidelijk wordt gemaakt dat het schoolterrein volledig rookvrij is. Van de scholen met een geheel rookvrij schoolterrein maakt 59% expliciet duidelijk dat het schoolterrein volledig rookvrij is.

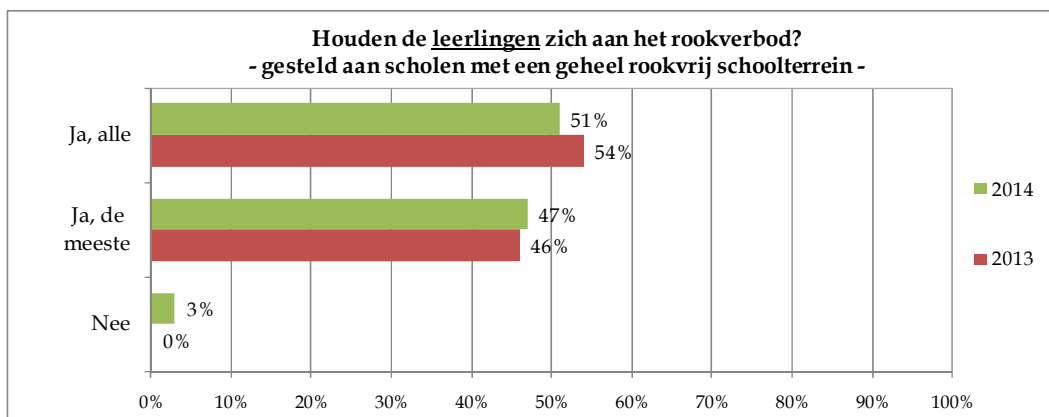
Scholen die expliciet duidelijk maken dat schoolterrein volledig rookvrij is (n=260), hebben we gevraagd op welke wijze dit duidelijk wordt gemaakt. Het meest wordt het duidelijk gemaakt via de schoolgids (74%), het schoolreglement (66%)⁴, de mentoruren (55%) en de lessen (50%).

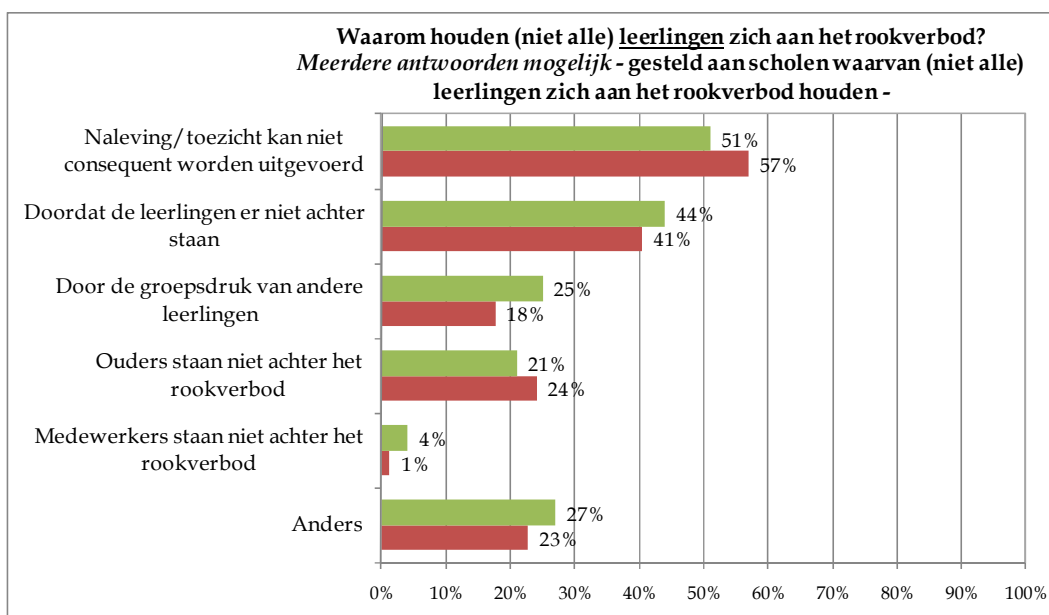
⁴ Deze optie is bij de huidige meting voor het eerst opgenomen.

4.4 Naleving rookvrij schoolterrein

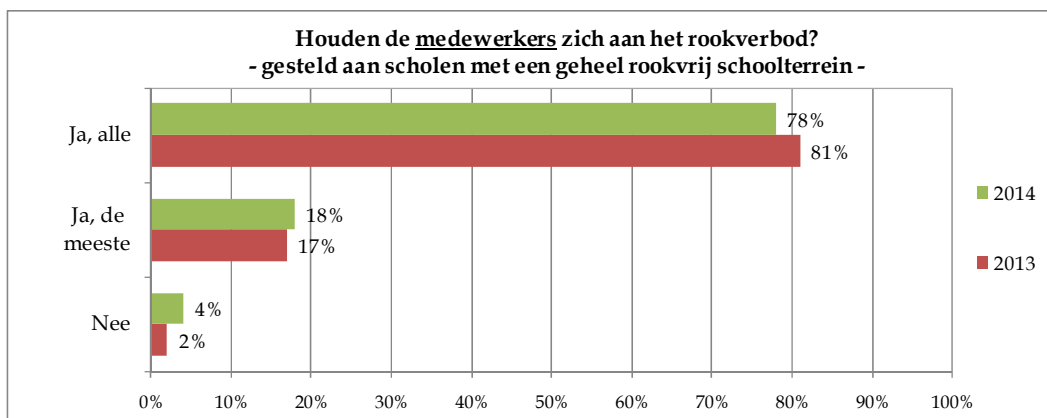
We hebben gevraagd in hoeverre leerlingen en medewerkers op rookvrije scholen zich aan het rookverbod houden. Iets meer dan de helft (51%) van de scholen geeft aan dat alle leerlingen zich aan het rookverbod houden.

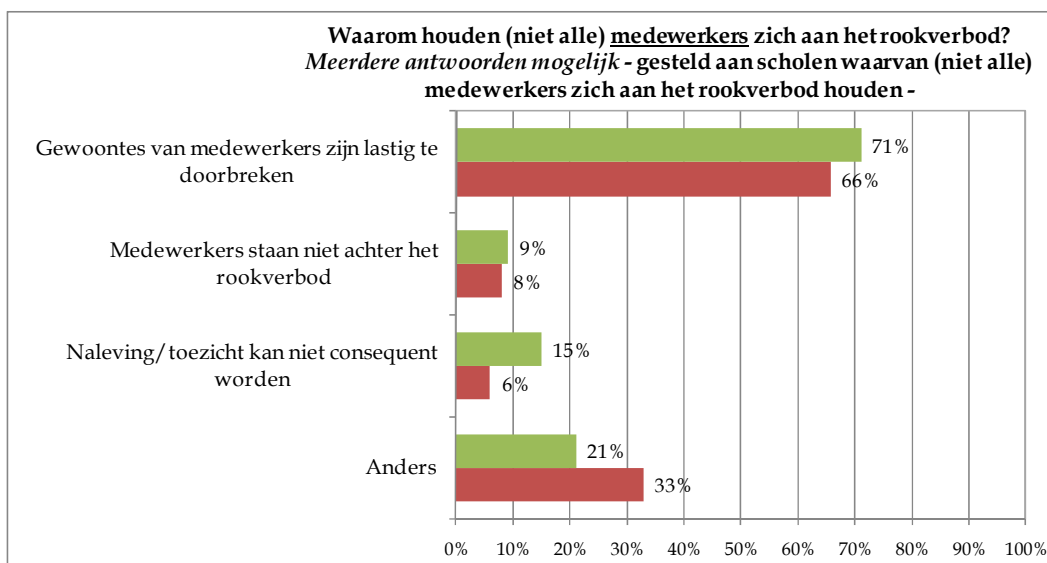
Aan de scholen waarvan de leerlingen zich niet (allemaal) aan het rookverbod houden (n=215), hebben we gevraagd wat de redenen hiervoor zijn. De grootste problemen zijn de consequente naleving/het toezicht (51%) en het feit dat de leerlingen niet achter het rookverbod staan (44%).

Ruim driekwart (78%) van de rookvrije scholen geeft aan dat alle medewerkers zich aan het rookverbod houden.

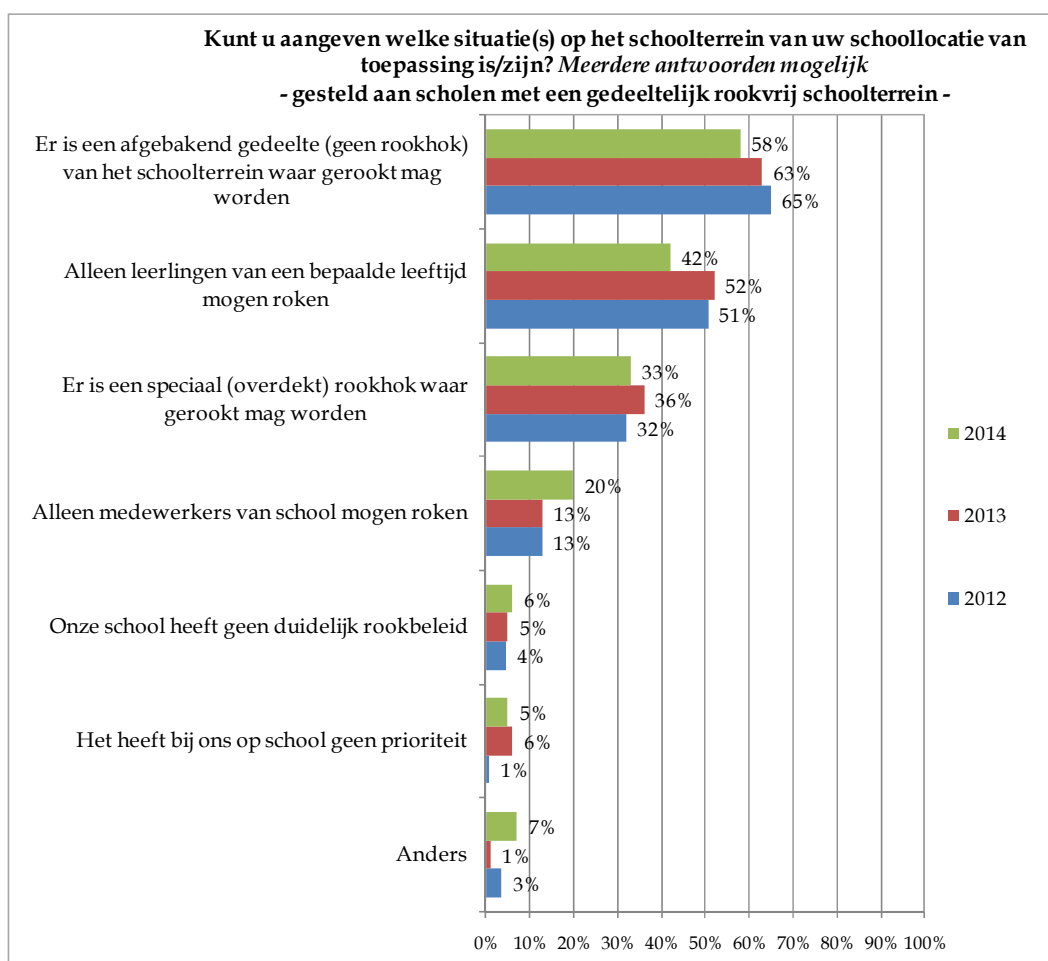

Aan de scholen waarvan de medewerkers zich niet (allemaal) aan het rookverbod houden (n=97), hebben we gevraagd wat de redenen hiervoor zijn. Het grootste probleem is het feit dat gewoontes van medewerkers lastig te doorbreken zijn.

4.5 Situatie als schoolterrein gedeeltelijk rookvrij is

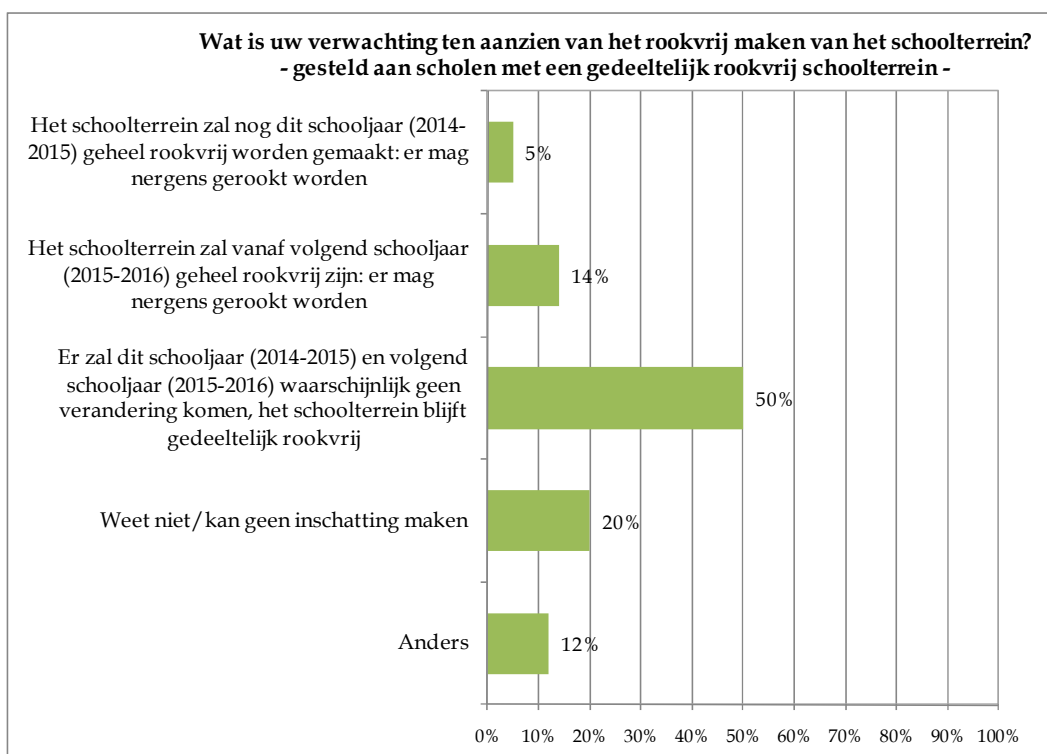
Aan scholen met een gedeeltelijk rookvrij schoolterrein (n=444) is gevraagd welke situatie(s) van toepassing is/zijn. Bij ruim de helft (58%) van deze schoollocaties mag er op een afgebakend gedeelte (geen rookhok) gerookt worden. Voor iets minder dan helft van deze schoollocaties (42%) geldt dat alleen leerlingen van een bepaalde leeftijd mogen roken.

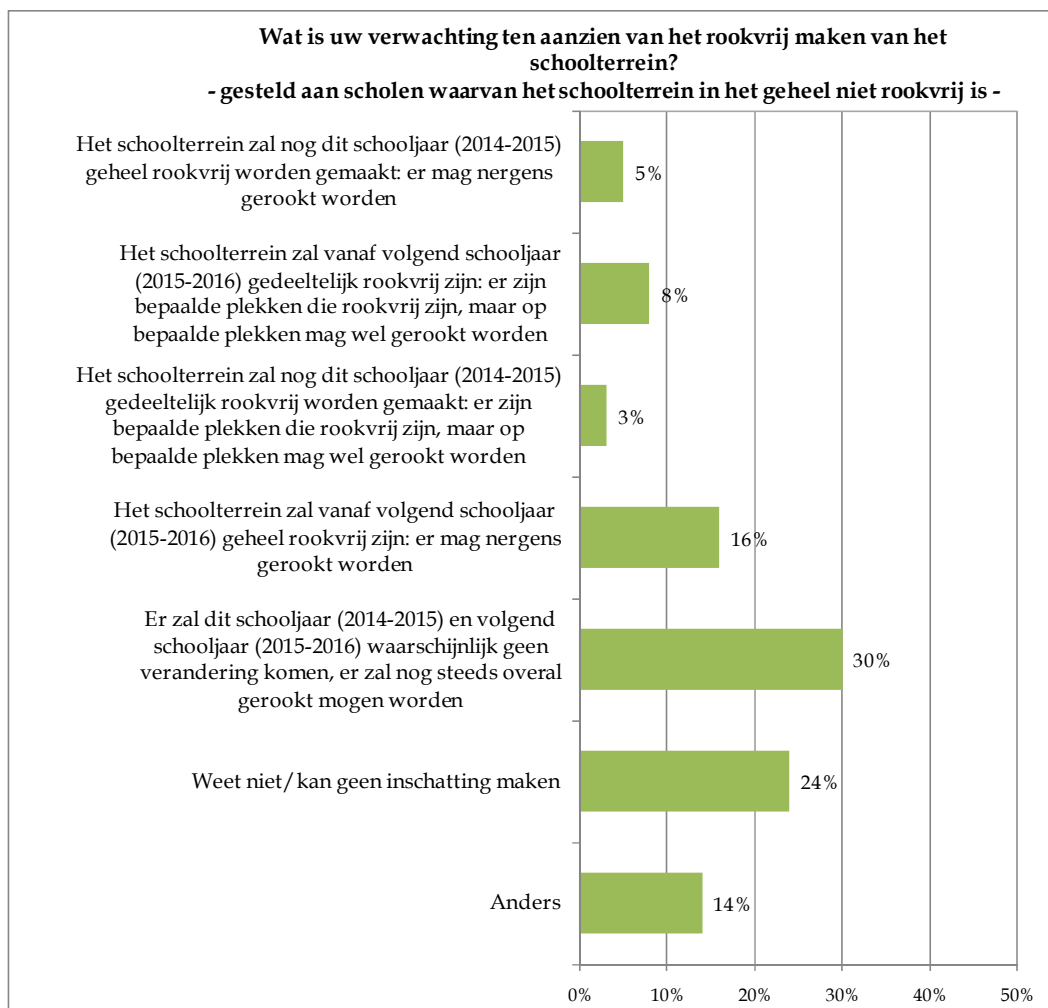
4.6 Verwachting t.a.v. het rookvrij maken van het schoolterrein

We hebben scholen met een gedeeltelijk rookvrij schoolterrein en scholen met een schoolterrein dat geheel niet rookvrij is, gevraagd naar de verwachtingen ten aanzien van het rookvrij maken van het schoolterrein.

Van de scholen met een gedeeltelijk rookvrij schoolterrein (n=444) geeft de helft aan dat er naar verwachting dit schooljaar (2014-2015) en volgend schooljaar (2015-2016) geen verandering in de situatie komt. Een klein gedeelte (5%) van deze scholen geeft aan dat dit jaar het schoolterrein nog geheel rookvrij wordt gemaakt. Een zevende (14%) geeft aan dat het schoolterrein vanaf volgend schooljaar (2015-2016) geheel rookvrij zal zijn.

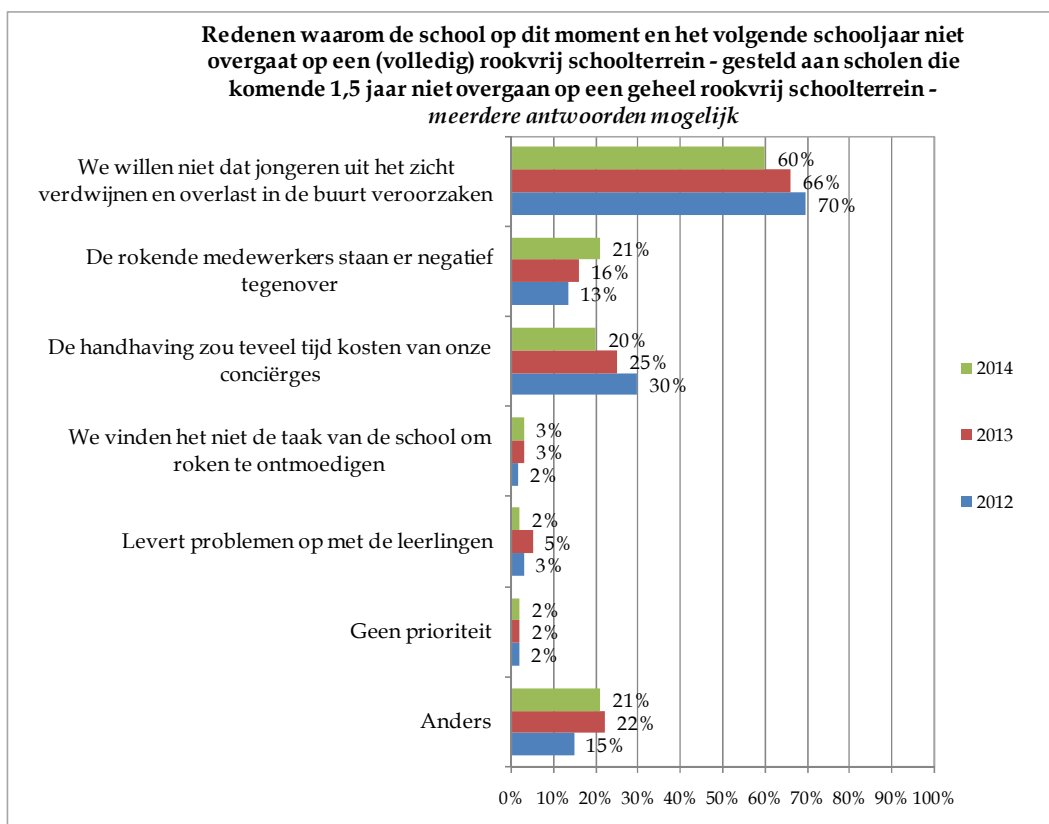
Van de scholen met een schoolterrein dat geheel niet rookvrij (n=37) is, geeft 21% aan dat het schoolterrein dit of volgend schooljaar geheel rookvrij zal worden gemaakt.

4.7 Redenen om op korte termijn niet over te gaan op een rookvrij schoolterrein

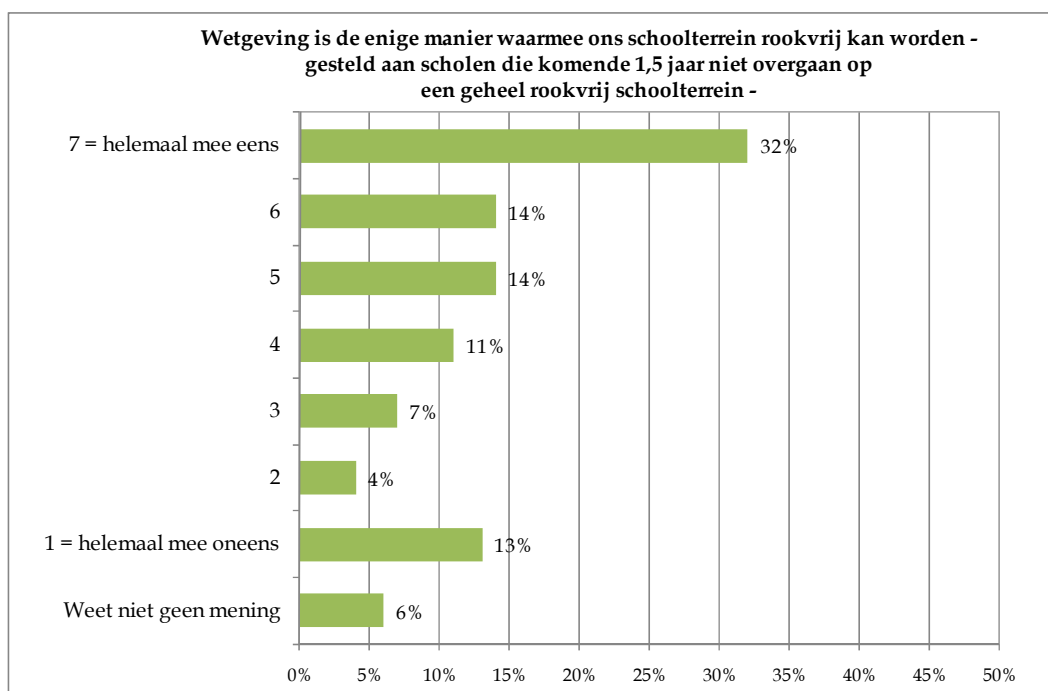
Aan scholen die op dit moment en het komende schooljaar geen geheel rookvrij schoolterrein zullen hebben (n=238), hebben we gevraagd wat de achterliggende redenen zijn om niet op korte termijn over te gaan op een (volledig) rookvrij schoolterrein. Verreweg de belangrijkste reden om niet over te gaan op een geheel rookvrij schoolterrein, is het feit dat de scholen het zicht op deze jongeren niet “kwijt willen raken” (omdat ze de buurt/wijk ingaan). Deze reden wordt door 60% van deze groep scholen genoemd.

Vervolgens hebben we dezelfde groep scholen (de scholen die op dit moment en het komende schooljaar geen geheel rookvrij schoolterrein hebben), de volgende stelling voorgelegd:

“Wetgeving is de enige manier waarmee ons schoolterrein rookvrij kan worden”.

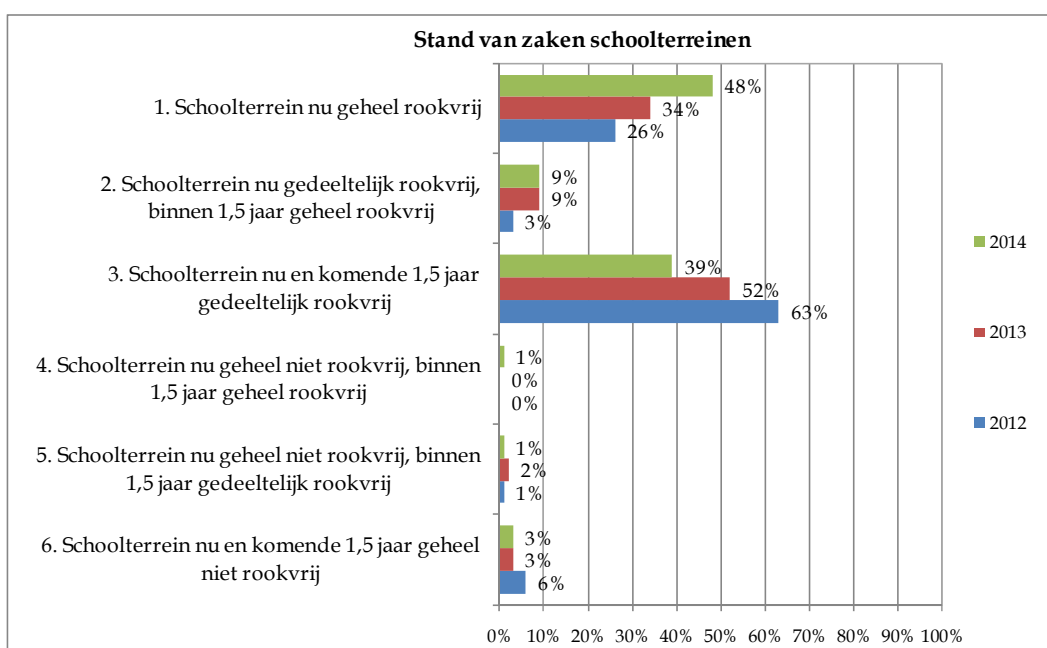
Bijna de helft (46%) van deze groep scholen is het (grotendeels) eens met de stelling.

5 SAMENVATTING BELANGRIJKSTE RESULTATEN

Aan het onderzoek hebben 919 van de 1.727 schoollocaties hun medewerking verleend. We hebben alle scholen gevraagd of scholen voorlichting geven over drugs, roken en alcohol. Scholen geven de meeste voorlichting over drugs en alcohol (beide 93%). Van de scholen geeft 88% voorlichting over roken.

In de onderstaande grafiek is uiteengezet wat de stand van zaken is met betrekking tot het roken op schoolterreinen. De resultaten uit de grafiek zijn gebaseerd op de huidige situatie en de verwachte situatie (de komende 1,5 jaar tot en met schooljaar 2015-2016). Er kunnen zich zes situaties voordoen.

Situatie 1: scholen met een geheel rookvrij schoolterrein: 48% van de locaties

Bijna de helft (48%) van de schoollocaties heeft een geheel rookvrij schoolterrein, hetgeen een significante stijging ten opzichte van 2013 is. De belangrijkste redenen om het schoolterrein rookvrij te maken zijn: de verantwoordelijkheid als school om jongeren een gezonde leeromgeving te bieden en om het goede voorbeeld te geven.

Van de scholen met een geheel rookvrij schoolterrein maakt 59% ook duidelijk dat het schoolterrein geheel rookvrij is, met name door vermelding in de schoolgids en het schoolreglement.

Situatie 2 en 3: scholen met een gedeeltelijk rookvrij schoolterrein: 48% van de locaties

Van alle schoollocaties is 48% op dit moment gedeeltelijk rookvrij. Een groot gedeelte (39%) van alle schoollocaties geeft aan dat het schoolterrein nu en het komende schooljaar (2014-2015) gedeeltelijk rookvrij is. Bijna een tiende (9%) van de schoollocaties is op dit moment gedeeltelijk rookvrij, maar gaat binnen nu en 1,5 jaar over op een geheel rookvrij schoolterrein.

Situatie 4, 5 en 6: scholen met een schoolterrein dat in het geheel niet rookvrij is: 4% van de locaties⁵

Vier procent van alle schoollocaties is op dit moment in het geheel niet rookvrij. Wel geeft een klein gedeelte (één procent van alle locaties) aan binnen 1,5 jaar over te stappen naar een schoolterrein dat geheel rookvrij is.

We hebben scholen die op dit moment niet rookvrij zijn en de komende 1,5 jaar ook niet overgaan naar een situatie waarin het schoolterrein geheel rookvrij is (*situatie 3, 5 en 6*), gevraagd wat de belangrijkste belemmeringen zijn om over te gaan op een geheel rookvrij schoolterrein. Verreweg de belangrijkste reden om niet over te gaan op een volledig rookvrij schoolterrein, is het feit dat de scholen het zicht op deze jongeren niet “kwijt willen raken” (omdat ze de buurt/wijk ingaan).

---

⁵ Door afronding van de cijfers komen de gecumuleerde percentages in de overall-grafiek op pagina 27 uit op 5%. Het gaat om 4% (37 van de 919 schoollocaties).

BIJLAGE 1: VRAGENLIJST

Introductie per e-mail

Het Longfonds (voorheen Astma Fonds), KWF Kankerbestrijding, de Hartstichting en het Partnership Stoppen met Roken vormen samen de Alliantie Nederland Rookvrij! De Alliantie Nederland Rookvrij! heeft als doel om het aantal mensen dat begint met roken te verminderen. Eén manier om daar aan bij te dragen is door meer rookvrije omgevingen te creëren. Binnen in het schoolgebouw is het roken reeds verboden, maar op het schoolterrein buiten kan dit vaak nog wel. De Alliantie Nederland Rookvrij! zet zich in voor meer rookvrije schoolterreinen.

Als partner van de Alliantie wil het Longfonds met de jaarlijkse monitor in kaart brengen hoe scholen denken over een rookvrij schoolterrein en hoeveel schoollocaties al een rookvrij schoolterrein hebben.

Voor het onderzoek is samen met onderzoeksbureau DUO Onderwijsonderzoek een vragenlijst opgesteld. Ook van uw schoollocatie willen we graag weten wat de stand van zaken is. In dit onderzoek gaat het specifiek om de volgende schoollocatie: *<hier wordt de locatiennaam en het adres getoond>*

Het invullen van de vragenlijst neemt gemiddeld circa 8 minuten in beslag. We verzoeken u vriendelijk deel te nemen aan het onderzoek.

U kunt met de vragenlijst starten door de volgende link aan te klikken:

[!LINK!]

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Longfonds

DUO Onderwijsonderzoek

Aart van Grootheest

Opmerking: alle vragen voor de Universiteit van Tilburg, zijn aangegeven met "vraag UvT".

I. Huidige situatie op school

We willen benadrukken dat alle vragen worden gesteld voor de volgende locatie: <hier wordt de locatiennaam en het adres getoond>

Vraag 1 – alle scholen

De eerste vraag gaat over de situatie van vorig schooljaar (2013-2014). Kunt u aangeven in welke mate het schoolterrein van deze locatie vorig schooljaar (2013-2014) rookvrij was?

1. Het schoolterrein was geheel rookvrij: er mocht nergens gerookt worden, er waren geen uitzonderingen
2. Het schoolterrein was gedeeltelijk rookvrij: er waren bepaalde plekken die rookvrij waren, maar op bepaalde plekken van het schoolterrein mocht wel gerookt worden
3. Het schoolterrein was in het geheel niet rookvrij: op alle plekken van het schoolterrein mocht gerookt worden

De resterende vragen in het onderzoek gaan over de huidige situatie op uw locatie.

Vraag 2 – alle scholen

Kunt u aangeven in welke mate het schoolterrein van deze locatie op dit moment rookvrij is?

4. Het schoolterrein is geheel rookvrij: er mag nergens gerookt worden, er zijn geen uitzonderingen
5. Het schoolterrein is gedeeltelijk rookvrij: er zijn bepaalde plekken die rookvrij zijn, maar op bepaalde plekken van het schoolterrein mag wel gerookt worden
6. Het schoolterrein is in het geheel niet rookvrij: op alle plekken van het schoolterrein mag gerookt worden

Vraag 3 – alle scholen

Is er een plek op deze schoollocatie waar het personeel mag roken?

1. Ja, het personeel mag (op een bepaalde plek) binnen en buiten roken
2. Ja, het personeel mag (op een bepaalde plek) binnen roken
3. Ja, het personeel mag (op een bepaalde plek) buiten roken
4. Nee, het personeel mag nergens op deze locatie roken

Vraag 4 – alle scholen

Is er een plek op deze schoollocatie waar de leerlingen mogen roken?

1. Ja, leerlingen mogen (op een bepaalde plek) binnen en buiten roken
2. Ja, leerlingen mogen (op een bepaalde plek) binnen roken
3. Ja, leerlingen mogen (op een bepaalde plek) buiten roken
4. Nee, leerlingen mogen op deze locatie nergens roken

Vraag 5 – alle scholen

Kunt u van de onderstaande onderwerpen aangeven of er op uw schoollocatie voorlichting over wordt gegeven aan de leerlingen?

	Ja, hierover wordt voorlichting aan de leerlingen gegeven	Nee, hierover wordt geen voorlichting aan de leerlingen gegeven	Weet niet
Alcohol	☐	☐	☐
Roken	☐	☐	☐
Drugs	☐	☐	☐

II. Scholen die een rookvrij schoolterrein hebben

Vraag 6 – *scholen die een geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 2, optie 1) - vraag UvT*

Hoe tevreden bent u met een rookvrij schoolterrein?

1. 1 – zeer ontevreden
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7 – zeer tevreden

Vraag 7 – *scholen die een geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 2, optie 1)*

Wordt er op uw schoollocatie expliciet (bijvoorbeeld met bordjes, op de website enzovoort) duidelijk gemaakt dat het schoolterrein volledig rookvrij is?

1. Ja
2. Nee

Vraag 8 – *scholen die een geheel rookvrij schoolterrein hebben en dat duidelijk maken (vraag 7, optie 1)*

Op welke wijze wordt er duidelijk gemaakt dat het schoolterrein volledig rookvrij is?
(meerdere antwoorden mogelijk)

1. Er hangen bordjes van het Longfonds op het schoolterrein
2. Er hangen zelfgemaakte bordjes op het schoolterrein
3. Er hangen posters op de schoollocatie
4. Het staat in de schoolgids
5. Staat in de nieuwsbrieven
6. In de lessen wordt het duidelijk gemaakt
7. Staat op de website
8. Wordt tijdens de mentoruren duidelijk gemaakt
9. Het staat in het schoolreglement (nieuwe optie)
10. Anders, namelijk:.....

Vraag 9– *scholen die een geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 2, optie 1) - vraag UvT*

Hoe vaak ziet u dat er (stiekem) toch wordt gerookt op het schoolterrein?

1. Nooit
2. Minder dan maandelijks
3. Maandelijks
4. Wekelijks
5. Dagelijks of bijna dagelijks

Vraag 10 – *scholen die een geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 2, optie 1)*

Houden de leerlingen zich aan het rookverbod?

1. Ja, alle leerlingen houden zich aan het rookverbod
2. Ja, de meeste leerlingen houden zich aan het rookverbod
3. Nee

Vraag 11

Waarom houden (niet alle) leerlingen zich niet aan het rookverbod? (*vraag 10, optie 2/3*)
(*meerdere antwoorden mogelijk*)

1. Naleving/toezicht kan niet consequent worden uitgevoerd
2. Ouders staan niet achter het rookverbod
3. Medewerkers staan niet achter het rookverbod
4. Door de groepsdruk van andere leerlingen
5. Doordat de leerlingen er niet achter staan
6. Anders, namelijk:.....

Vraag 12 – *scholen die een geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 2, optie 1)*

Houden de medewerkers zich aan het rookverbod?

1. Ja, alle medewerkers houden zich aan het rookverbod
2. Ja, de meeste medewerkers houden zich aan het rookverbod
3. Nee

Vraag 13

Waarom houden (niet alle) medewerkers zich niet aan het rookverbod? (*vraag 12, optie 2/3*)
(*meerdere antwoorden mogelijk*)

1. Naleving/toezicht kan niet consequent worden uitgevoerd
2. Medewerkers staan niet achter het rookverbod
3. Gewoontes van medewerkers zijn lastig te doorbreken
4. Anders, namelijk:.....

Vraag 14 – scholen die een geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 2, optie 1)

Wat zijn de redenen voor uw school geweest om het schoolterrein geheel rookvrij te maken?

(meerdere antwoorden mogelijk)

1. Andere scholen in de omgeving hebben het schoolterrein rookvrij gemaakt
2. Om het goede voorbeeld te geven. Jongeren die mensen zien roken gaan zelf eerder roken
3. Jongeren zijn gevoelig voor verslaving en moeten beschermd worden
4. Kinderen die op school beginnen met roken hebben daar hun hele leven last van
5. Roken veroorzaakt hersenschade bij jongeren
6. Het schoolterrein is een plek waar jongeren een groot deel van de dag verblijven, door het rookvrij te maken wordt roken ontmoedigd
7. Veel jongeren beginnen met roken op school, dat willen we zo moeilijk mogelijk maken
8. Past binnen het landelijk beleid om roken te ontmoedigen
9. We vinden dat we als school de verantwoordelijkheid hebben om jongeren een gezonde leeromgeving te bieden
10. Anders, namelijk: .....

Vraag 15 – scholen die een geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 2, optie 1) - vraag UvT

Kunt u aangeven in hoeverre de onderstaande aspecten een belemmering hebben gevormd bij de invoering van een rookvrij schoolterrein? U kunt antwoorden op een schaal van 1 tot en met 7, waarbij 1 staat voor “het aspect was helemaal geen belemmering bij de invoering” en 7 staat voor “het aspect was een zeer grote belemmering bij de invoering”.

	1	2	3	4	5	6	7
Rokende personeelsleden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Overlast voor buurtbewoners door leerlingen die de wijk in gaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Het realiseren van de handhaving (om het schoolterrein rookvrij te houden)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 16 – scholen die een geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 2, optie 1)

Kunt u aangeven sinds welk jaar het schoolterrein geheel rookvrij is?

Jaartal: ....

Vraag 17 – scholen die een geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 2, optie 1) - vraag UoT

Hoe waarschijnlijk is het dat het schoolterrein over 5 jaar nog steeds rookvrij is?

U kunt antwoorden op een schaal van 1 tot en met 7, waarbij 1 staat voor “zeer onwaarschijnlijk” en 7 staat voor “zeer waarschijnlijk”.

1. 1 – zeer onwaarschijnlijk
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7 – zeer waarschijnlijk

Vraag 18 – scholen die een geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 2, optie 1) - vraag UvT

Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de volgende stellingen? U kunt antwoorden op een schaal van 1 tot en met 7, waarbij 1 staat voor “helemaal mee oneens” en 7 staat voor “helemaal mee eens”.

	1= helemaa l mee oneens	2	3	4	5	6	7=hele- maal mee eens
Over het algemeen is er binnen de school draagvlak voor een rookvrij schoolterrein	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Een rookvrij schoolterrein wordt gezien als een basisonderdeel van de school	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De school heeft personeelsleden die zorgen dat er een rookvrij schoolterrein is	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
In de communicatie over een rookvrij schoolterrein wordt het belang ervan voor de leerlingen benadrukt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De doelen van een rookvrij schoolterrein worden door iedereen binnen de school begrepen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De rollen en verantwoordelijkheden van de betrokkenen bij een rookvrij schoolterrein zijn duidelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er is voldoende <u>mankracht</u> om het rookvrije schoolterrein in stand te houden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er zijn voldoende <u>middelen</u> om het rookvrije schoolterrein in stand te houden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er wordt voldoende <u>tijd</u> gestoken in het rookvrij houden van het schoolterrein	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De regels van een rookvrij schoolterrein zijn aangepast aan de omstandigheden op school	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Een rookvrij schoolterrein past bij de doelstellingen van de school	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Een rookvrij schoolterrein komt aan de orde tijdens overlegsituaties	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De directie is actief betrokken bij het rookvrije schoolterrein	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er wordt voldoende gehandhaafd om het schoolterrein rookvrij te houden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Vraag 19 – scholen die een geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 2, optie 1) - vraag UvT
Kunt u aangeven of het volgende wel of niet van toepassing is bij u op school?

	Ja	Nee
Externe organisaties (bv GGD, Longfonds) hebben geholpen bij de realisatie van het rookvrije schoolterrein	☐	☐
De school heeft een coördinator die verantwoordelijk is voor het rookvrije schoolterrein	☐	☐
Er is door de school vastgesteld wie verantwoordelijk is voor de handhaving	☐	☐

Vraag 20 - vraag UvT

Hoe groot is het verschil tussen de huidige situatie en de gewenste situatie wat betreft het rookvrije schoolterrein?

1. 1 – zeer groot (de school is ver verwijderd van de ideale situatie)
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5
6. 6
7. 7 – zeer klein (de school heeft de ideale situatie bereikt)

III. Verwachting bij scholen waarvan het schoolterrein nu niet geheel rookvrij is

Vraag 21 – scholen die aangeven dat het schoolterrein op dit moment gedeeltelijk rookvrij is (vraag 2, optie 2)

U heeft aangegeven dat het schoolterrein op dit moment gedeeltelijk rookvrij is. Kunt u aangeven welke situatie(s) op het schoolterrein van uw schoollocatie van toepassing is/ zijn? (meerdere antwoorden mogelijk)

1. Er is een speciaal (overdekt) rookhok waar gerookt mag worden
2. Er is een afgebakend gedeelte (geen rookhok) van het schoolterrein waar gerookt mag worden
3. Alleen medewerkers van school mogen roken
4. Alleen leerlingen van een bepaalde leeftijd mogen roken
5. Onze school heeft geen duidelijk rookbeleid
6. Het rookvrij maken van het schoolterrein heeft bij ons op school geen prioriteit
7. Een andere situatie, namelijk:.....

Vraag 22 – scholen waar op dit moment het schoolterrein gedeeltelijk rookvrij is (vraag 2, optie 2)

Op dit moment is het schoolterrein gedeeltelijk rookvrij. Wat is uw verwachting ten aanzien van het rookvrij maken van het schoolterrein?

1. Het schoolterrein zal nog dit schooljaar (2014-2015) geheel rookvrij worden gemaakt: er mag nergens gerookt worden
2. Het schoolterrein zal vanaf volgend schooljaar (2015-2016) geheel rookvrij zijn: er mag nergens gerookt worden
3. Er zal dit schooljaar (2014-2015) en volgend schooljaar (2015-2016) waarschijnlijk geen verandering komen, het schoolterrein blijft gedeeltelijk rookvrij
4. Weet niet/kan geen inschatting maken
5. Anders, namelijk:.....

Vraag 23 – *scholen waar op dit moment het schoolterrein in het geheel niet rookvrij is (vraag 2, optie 3)*

Op dit moment is het schoolterrein in het geheel niet rookvrij (er mag overal gerookt worden).

Wat is uw verwachting ten aanzien van het rookvrij maken van het schoolterrein?

1. Het schoolterrein zal nog dit schooljaar (2014-2015) geheel rookvrij worden gemaakt: er mag nergens gerookt worden
2. Het schoolterrein zal vanaf volgend schooljaar (2015-2016) geheel rookvrij zijn: er mag nergens gerookt worden
3. Het schoolterrein zal nog dit schooljaar (2014-2015) gedeeltelijk rookvrij worden gemaakt: er zijn bepaalde plekken die rookvrij zijn, maar op bepaalde plekken mag wel gerookt worden
4. Het schoolterrein zal vanaf volgend schooljaar (2015-2016) gedeeltelijk rookvrij zijn: er zijn bepaalde plekken die rookvrij zijn, maar op bepaalde plekken mag wel gerookt worden
5. Er zal dit schooljaar (2014-2015) en volgend schooljaar (2015-2016) waarschijnlijk geen verandering komen, er zal nog steeds overal gerookt mogen worden
6. Weet niet/kan geen inschatting maken
7. Anders, namelijk:.....

IV. Aspecten die een rol spelen bij het geheel rookvrij maken van het schoolterrein

Vraag 24 – scholen die op dit moment en de komende 1,5 jaar geen geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 22 – optie 3 en vraag 23 - opties 3/4/5)

Kunt u aangeven wat de redenen zijn waarom de school op dit moment en het volgende schooljaar (2015-2016) niet overgaat op een (volledig) rookvrij schoolterrein? (meerdere antwoorden mogelijk)

1. We willen niet dat jongeren uit het zicht verdwijnen en overlast in de buurt veroorzaken
2. De handhaving zou teveel tijd kosten van onze conciërges
3. We vinden het niet de taak van de school om roken te ontmoedigen
4. De rokende medewerkers staan er negatief tegenover
5. Anders, namelijk: .....

Vraag 25 – scholen die op dit moment en de komende 1,5 jaar geen geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 22 – optie 3 en vraag 23 - opties 3/4/5)

In hoeverre bent u het eens met de volgende stelling: “Wetgeving is de enige manier waarmee ons schoolterrein rookvrij kan worden”. U kunt antwoorden op een schaal van 1 tot en met 7, waarbij 1 staat voor “helemaal mee oneens” en 7 staat voor “helemaal mee eens”.

1. Helemaal mee oneens
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
7. Helemaal mee eens
8. Weet niet/geen mening

V. Prioriteit rookvrij maken van het schoolterrein en wetgeving

Vraag 26 – *alle scholen*

Hoe staat uw school (in het algemeen) tegenover het rookvrij maken van het schoolterrein?

1. Positief
2. Neutraal
3. Negatief
4. Weet niet

Vraag 27 – *alle scholen*

Hoe staat uw school tegenover wetgeving om schoolterreinen rookvrij te maken?

1. Positief
2. Neutraal
3. Negatief
4. Weet niet

V. Afsluiting

We willen graag een aantal gegevens van uw locatie in kaart brengen. Het gaat specifiek alleen om deze locatie: <hier wordt de locatiennaam en het adres getoond>

Vraag 28 – *alle scholen*

Hoeveel leerlingen zijn er op deze locatie aanwezig?

... leerlingen

Vraag 29 – *alle scholen*

Welke onderwijstypen zijn er op deze locatie aanwezig? (*meerdere antwoorden mogelijk*)

1. Praktijkonderwijs
2. Vmbo
3. Havo
4. Vwo
5. Atheneum
6. Gymnasium
7. Anders, namelijk: .....

Vraag 30 – *alle scholen*

In welke provincie is deze locatie gevestigd?

1. Groningen
2. Friesland
3. Drenthe
4. Overijssel
5. Flevoland
6. Gelderland
7. Noord-Holland
8. Zuid-Holland
9. Utrecht
10. Zeeland
11. Noord-Brabant
12. Limburg

Vraag 31 – alle scholen

Wat is uw functie?

1. (Adjunct) directeur/rector/afdelingsleider/conrector
2. Coördinator onderbouw/bovenbouw
3. Teamleider
4. Anders, namelijk:.....

Vraag 32 – alle scholen

De Universiteit van Tilburg doet in samenwerking met het Longfonds wetenschappelijk onderzoek naar rookvrije schoolterreinen in het Voortgezet Onderwijs. Hiervoor is het van groot belang dat de Universiteit van Tilburg over de ingevulde vragenlijsten van scholen kan beschikken. Mogen uw antwoorden en contactgegevens doorgegeven worden aan de Universiteit van Tilburg?

1. Ja, ik geef hiervoor toestemming, mijn naam is:
2. Nee, ik geef hiervoor geen toestemming

Vraag 33 – scholen die een geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 2, optie 1) - vraag UvT

Graag zou de Universiteit van Tilburg enkele (adjunct/locatie)directeuren/ (con)rectoren/afdelingsleiders van verschillende scholen door Nederland willen interviewen om wat dieper in te gaan op het proces, de aanpak en de evaluatie van een rookvrij schoolterrein. Het interview zal niet meer dan een uur van uw tijd in beslag nemen. Zou u hier aan mee willen werken?

1. Ja, mijn naam is:
Naam locatie:
E-mailadres is:
2. Nee

Vraag 34 – scholen die op dit moment en de komende 1,5 jaar geen geheel rookvrij schoolterrein hebben (vraag 22 – optie 3 en vraag 23 - opties 3/4/5) - vraag UvT

De Universiteit van Tilburg voert het landelijke onderzoek ‘Wat steek jij op school op?’ uit, waarin de effecten van verschillend rookbeleid op (rook)gedrag van leerlingen in de onderbouw wordt gemeten door drie vragenlijsten van 15 minuten die leerlingen in de onderbouw invullen, verspreid over 18 maanden. Daarnaast wordt er eenmalig in een interview met de directie de schoolregels vastgesteld. Als uw school deelneemt, kunnen we uw school een overzicht aanbieden over de ontwikkelingen van het rookgedrag van de leerlingen. Na afloop van het onderzoek zal er meer inzicht zijn in welk beleid wel of niet werkt. Na het onderzoek kunt u advies van ons ontvangen over het invoeren van een rookvrij schoolterrein, mocht de school dit in de toekomst willen invoeren.

Het is van belang dat veel scholen aan het onderzoek deelnemen, mag de Universiteit van Tilburg hiervoor benaderen?

1. Ja, mijn naam is:
Naam locatie:
E-mailadres is:
2. Nee

Vraag 35 – *alle scholen*

Heeft u nog tips, suggesties of opmerkingen over zaken die in deze vragenlijst aan de orde zijn gekomen? We horen ze graag.

[open]

BIJLAGE 2: AFSLUITENDE TOELICHTINGEN

Situatie	Afsluitende toelichting
Geheel rookvrij	Afspraken samen met de leerlingen maken heeft het meeste effect. Ik mis vragen over de betrokkenheid van leerlingen bij het project.
Geheel rookvrij	Alle leerlingen van de bovenbouw die willen roken, gaan of wandelend roken of voor de ingang van school staan in de openbare ruimte. Hier heb je niets over te zeggen. Dat is wel vervelend. Veel ouders vinden het ook "bemoeien" als wij er iets van zeggen. Ze vinden het prima als hun kind rookt.
Geheel rookvrij	Als aanvulling op mijn gegevens, is het wellicht goed te beseffen, dat we incidenteel leerlingen hebben die 18 jaar zijn. Voor hen is toegestaan om op aangewezen plaatsen te roken; dat is dus de uitzondering.
Geheel rookvrij	Belangrijk om hier aandacht aan te besteden. Het is hier niet zo'n issue; omdat onze leerlingen op deze locatie vooral heel jong zijn speelt het roken hier niet zo'n rol. Het enige dat speelt is dat er een rookplek is voor leerkrachten. En die houden zich daar keurig aan.
Geheel rookvrij	Bij de invoering rookvrije school heeft de herziene wetgeving ons ondergrond en onderbouwing gegeven. Ook hebben wij een cursus stoppen met roken aangeboden aan medewerkers en leerlingen. Dat geeft ons extra kracht bij de invoering.
Geheel rookvrij	Binnen of buiten schoolterrein is onvoldoende uitgediept. Onze leerlingen mochten niet van het rookvrije terrein af. Door overdruk (sommige leerlingen zijn écht verslaafd!) Hebben we buiten het terrein (tijdelijk) een kleine gedoogzone voor bovenbouwleerlingen gemaakt. Sommige vragen geven daardoor verwarring.
Geheel rookvrij	Contact met ons stellen wij zeer op prijs. Met name het feit dat leerlingen in de vrije ruimtes van het rooster voor veel overlast in de buurt zorgen en het onbegrip van ouders.
Geheel rookvrij	De overlast in de wijk is toegenomen door het rookverbod.
Geheel rookvrij	De vraag over het beschikbaar stellen van gegevens is te beperkt. Ik zou wel mijn antwoorden willen delen maar niet mijn naw gegevens.
Geheel rookvrij	De vragenlijst gaat uit van een rookvrij terrein. Het probleem is nu verlegd naar net buiten het hek van de school, waar alle leerlingen langs moeten fietsen. Dat is heel vervelend en dat probleem hebben we nog niet opgelost.
Geheel rookvrij	Door blijven gaan. Dit is erg belangrijk. Maar ik ben niet degene binnen de school die hierover mag beslissen. Graag andere mensen benaderen.
Geheel rookvrij	Een rookvrij schoolterrein heeft -in ieder geval op korte termijn- vooral een waterbed effect: de meeste rokende leerlingen doen dat nog steeds maar dan buiten het hek van het schoolplein met bijbehorende overlast voor de buurt.

	Dus moeten er weer afspraken met de leerlingen worden gemaakt waar ze buiten het hek mogen roken. We hebben zelfs asbakken moeten verzorgen om de rotzooi binnen de perken te houden. Toch hopen we dat dit er op langere termijn toe leidt dat minder leerlingen gaan roken. En je geeft als school toch het signaal af dat roken niet goed is.
Geheel rookvrij	Een zij-instromer, zware roker, mocht bij ons op school niet roken. Hij zocht aldoor naar mogelijkheden om te ontsnappen aan het rookverbod. Daardoor kwam hij steeds in de problemen. Dit vond hij heel erg vervelend. Sinds 3 weken is hij gestopt met roken. BRAVO!
Geheel rookvrij	Er blijft nog 1 vraag over: welke centrale voorlichting bv vanuit Longfonds, kan er op school gegeven worden? Veel succes met uw werk. Het is m.i. Heel betekenisvol.
Geheel rookvrij	Er is geen enkele vraag over het roken (VLAK) BUITEN het schoolterrein. Dat is volgens mij ook belangrijk. Wij hebben de regel dat er binnen een straal van 100 meter van de school en het schoolterrein niet gerookt mag worden.
Geheel rookvrij	Er valt weinig over de invoering te zeggen anders dan dat je moet gewoon doen. Er lang over praten levert weinig op.
Geheel rookvrij	Er worden vragen gesteld over de locatie, maar niet over de tijd. Daardoor is het lastig antwoord geven. Medewerkers op een school hebben ook werktijd, nadat de leerlingen al naar huis zijn.
Geheel rookvrij	Er wordt in de vraagstelling van uitgegaan dat de school ook een eigen buitenterrein heeft. Dit is voor onze school niet het geval.
Geheel rookvrij	Gewoon doen!
Geheel rookvrij	Groepsdruk was voor ons een belangrijke reden om het roken in de school en op het schoolterrein te verbieden. Je moet dan wel iets anders bieden als compensatie. Dat hebben we lange tijd niet kunnen bieden. Op dit moment bieden we de mogelijkheid om tijdens pauzes te sporten op een zgn. Multicourt.
Geheel rookvrij	Het aantal rokers was bij ons op school al sterk gedaald, zij mochten binnen de hekken op een afgezet gedeelte van het schoolplein roken. Nu staan ze zo'n 20 meter buiten de poort te roken, dat geeft rommel en trekt leerlingen van andere scholen aan. De overlast is groter geworden en de mogelijkheden om te controleren kleiner. Per saldo zou ik vanuit praktische overwegingen daarom kiezen voor een oplossing binnen de hekken van het schoolplein, maar dat is vooral een mening van mij, niet van de school
Geheel rookvrij	Het blijkt dat het lastig is om met name vmbo jongeren te overtuigen van het belang van niet roken.
Geheel rookvrij	Het enige is dat wij streng controleren op leerlingen die het schoolplein verlaten onder schooltijd. Een enkeling (wij hebben namelijk heel weinig leerlingen die roken) doet dit af en toe wel.

	De handhaving is gewoon niet 100%. Mankracht en werk laat dit niet altijd toe. Ik miste eigenlijk een vraag (of vragen) over de shisha-pen / elektronisch roken. Wij staan die namelijk ook niet toe.
Geheel rookvrij	Het knelpunt dat aandacht behoeft is de groep bovenbouw leerlingen die wij toestaan om buiten het schoolplein te gaan roken. Daar hebben we nog geen oplossing voor die voor alle partijen: leerlingen, ouders, buurtbewoners, medewerkers en schoolleiding, bevredigend is. Wij willen daar graag nog in investeren, maar vrezen dat het lange termijn werk wordt. D.w.z. Op termijn een verdere afname van rokers in de bovenbouw. Op dit moment is de groep 40 tot 60 leerlingen.
Geheel rookvrij	Het rookvrij houden van de school en het terrein, is goed te organiseren. Het probleem zit er in dat leerlingen en docenten net buiten het terrein gaan roken en daar voor overlast/troep zorgen. Is daar een oplossing voor?
Geheel rookvrij	Het rookvrij maken van een schoolplein is niet zo'n probleem. De buurtbewoners ervaren wel de problematiek van leerlingen die de wijk in gaan om daar te roken. Bij ons mogen alleen de lln van klas 4 tussen de middag van het plein, maar wij weten zeker dat zijn gaan roken. Dit is en blijft een lastige bijkomstigheid.
Geheel rookvrij	Ik ben nu 17 jaar werkzaam op dit gebouw en al die jaren is er al een rookverbod omdat de onderbouw en bovenbouw gebruikmaken van het terrein.
Geheel rookvrij	Ik heb bij het Longfonds al aangegeven dat leerlingen nu buiten het schoolterrein gaan roken. Dit vind ik een ongewenste situatie. Hiermee zijn we de controle kwijt, wordt het juist stoer om de regels te overtreden en vallen de leerlingen buitenstaanders lastig. Natuurlijk spreken we met leerlingen hierover en proberen we te surveilleren, maar dit helpt allemaal niet genoeg.
Geheel rookvrij	Ik kan me zo voorstellen dat onze school gezien de doelgroep, kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking, een wat minder goede afspiegeling is van de schoolbevolking van het reguliere V.O.
Geheel rookvrij	Ik mis : - de rol van de ouders - de rol van de overheid / gemeente - wenselijke ondersteuning bij handhaving (zeker bij de start!)
Geheel rookvrij	Ik vond het een goede vragenlijst. Niet te lang, goede punten.
Geheel rookvrij	Ik wil graag nog één opmerking maken die ik niet kwijt kon in de vragenlijst. Hoewel wij een rookvrij schoolplein hebben, staat het rokershokje direct naast het schoolplein. In dat rokershokje staan zowel personeelsleden als leerlingen. Al met al geen wenselijke situatie. Ik denk dat de uitslag wat rooskleuriger is dan de werkelijkheid.
Geheel rookvrij	Ik zou benieuwd zijn wat scholen aanwijzen als alternatieve plek om te roken. Is dat de openbare weg of wijzen zij een specifieke plek aan?

Geheel rookvrij	Invullen duurde toch langer dan de tijd die u aangaf
Geheel rookvrij	Ja, vraag hoeveel leerlingen er daadwerkelijk nog roken op school
Geheel rookvrij	Lees weinig over medewerkers Wat is er aan gedaan om ook medewerkers zover te krijgen dat er niet meer door hen op het terrein gerookt wordt
Geheel rookvrij	Meer contact met scholen opnemen
Geheel rookvrij	Meer vragen opnemen over het terrein direct grenzend aan het schoolterrein. Dit kan grote invloed hebben op de handhaafbaarheid.
Geheel rookvrij	Naast ons schoolterrein hebben we de busbaan voor taxis en bussen, het vraagt regelmatig aandacht om ook deze rookvrij te houden maar dit lukt ons goed.
Geheel rookvrij	Niet alleen rookvrij schoolterrein, maar ook verblijfsgebieden, dat voorkomt peuken in plantsoen
Geheel rookvrij	Niet roken is een maatschappelijk ding, geen exclusief schooling. Wetgeving is vreemd. Niet mogen kopen, wel mogen roken? Wie verzint zoiets. Als school willen we er heel veel aan doen en graag zelfs, maar elk maatschappelijk probleem moeten wij veel aan doen en graag zelfs?
Geheel rookvrij	Ons probleem is niet het rookvrij houden van het schoolplein, maar dat leerlingen die willen roken dat nu buiten het schoolplein doen. Ik mis een aanpak van reeds rokende leerlingen. Die groep wil ik graag laten begeleiden bij het stoppen met roken. Helaas is daar geen budget voor.
Geheel rookvrij	Onze leerlingen gaan buiten het schoolplein aan de rand van de woonwijk staan roken. Hiermee kijkt de school m.i. De andere kant op en is er geen echt anti-rookbeleid
Geheel rookvrij	Onze leerlingen mogen onder leestijd niet het terrein af (om te roken). Dit mag wel bij de burens, een grote VO-school. Dit werkt in de hand dat ook onze leerlingen telkens de grenzen blijven zoeken. Een totaalverbod, binnen en buiten schoolterrein zou ik dan ook zeer verwelkomen.
Geheel rookvrij	Onze verantwoordelijkheid is in een horizontaal draagvlak georganiseerd.
Geheel rookvrij	Op onze school heeft een ieder de verantwoordelijkheid om elkaar aan te spreken op (rook)gedrag. Wij hoeven dit niet met middelen, tijd enz te faciliteren.
Geheel rookvrij	Opmerking: Enige jaren al een rookvrij schoolterrein voor leerlingen. Er was nog één rokershut voor personeelsleden. Dit jaar is het ook voor personeelsleden niet meer mogelijk om te roken in de "rokershut". Suggestie: overgangssituatie creëren (bijvoorbeeld: leerlingen van examenjaar die expliciete toestemming van ouders hebben een pasje geven om op een afgesproken plaats te roken met de aankondiging dat het in dat jaar voor het laatst is om op het terrein te roken.
Geheel rookvrij	Sommige vragen zijn op deze locatie niet van toepassing, daar er maar twee leerlingen roken en geen docenten.

Geheel rookvrij	Soms zijn de vragen ver gezocht. Uiteindelijk moet je dit gewoon doen en in de aanloop naar een rookvrij schoolterrein zoek je draagvlak. Daarna is het gewoon zo.
Geheel rookvrij	Soms zijn vragen niet met een ja of nee te beantwoorden, had dan graag een opmerkingen vakje willen hebben. 8 minuten zou de test duren, dat is 15 geworden....
Geheel rookvrij	Strikte en consequente handhaving met strafmaat is de meest effectieve manier om roken uit te bannen op school. En daar zit het grote en bijna onoplosbare probleem!.
Geheel rookvrij	Tips om medewerkers van de school niet meer te laten roken tijdens werktijd
Geheel rookvrij	Toch wel weer wat aan de lange kant.
Geheel rookvrij	U kunt het beste de directie benaderen voor vragen m.b.t. Uw onderzoek, omdat zij beschikken over de juiste en meest actuele informatie.
Geheel rookvrij	U vraagt naar zaken of overwegingen die bij het rookvrij maken van het schoolterrein belemmerend werkten; in het geval van onze school heeft het feit dat leerlingen ipv op het schoolterrein (dus in ons zicht) in het omliggende bos gaan roken (dus buiten ons gezichtsveld en wie weet wat voor meer spannende dingen ze dan gaan doen) een rol gespeeld in de besluitvorming. Het idee dat veel (de meeste) mensen starten met roken op het schoolterrein en het feit dat we dat willen voorkomen, heeft bij de besluitvorming de doorslag gegeven.
Geheel rookvrij	Uitgaan van wat wel lukt. Ggd heeft een geweldige benadering
Geheel rookvrij	Van belang is: we zijn een privéschool die opereert met kleine lesgroepen en veel aandacht. Het is voor ons relatief eenvoudig een rookvrij schoolterrein te realiseren. Van de 60 leerlingen roken er een stuk of tien buiten het schoolterrein (u vraagt dat nergens). Van de ca 25 collega's roken er drie en die doen dat ook buiten het schoolterrein. Hun weerstand bij het rookvrij maken van de school was nihil. Rokers voelen zich schuldig. Goede ontwikkeling want dat zijn ze ook
Geheel rookvrij	Verstrekken van gratis materiaal zoals aansprekende verbodsbordjes of andere gadgets zou kunnen helpen het doel te blijven bereiken,.
Geheel rookvrij	Vooraf onder het team totale gedragenheid trachten te bewerkstelligen. Roken bij personeel ontmoedigen. Zorg dat er een goed antirookprotocol in de school wordt opgesteld.
Geheel rookvrij	Vraag welke leerjaren aanwezig zijn. Op mijn locatie gaat het om brugklasleerlingen. Daar is handhaving een heel ander iets dan bij bijvoorbeeld bovenbouwleerlingen.
Geheel rookvrij	Vwo bevat zowel atheneum als gymnasium
Geheel rookvrij	Wat de mening van de buurt is en wat voor overlast rokende leerlingen voor de buurtbewoners geven

Geheel rookvrij	<p>We willen graag ook de ruimte rond de school, dus buiten de hekken van het plein en voor de school, rookvrij maken, maar de leerlingen gaan dan massaal op een kruispunt verderop staan, blokkerend e weg en veroorzaken overlast bij de omwonenden. Daarom hebben we, met tegenzin, toch het roken vlak buiten de hekken weer toegestaan.</p> <p>Als de overheid het bezit van rookwaren tot 18 jaar zou verbieden, kunnen we eventueel samen met de politie, ook het roken rond de school en verderop op straat aanpakken. Voor drank is dat redelijk goed gelukt.</p> <p>Vraag: 1. Hebben andere scholen hier ervaringen mee? 2. Kan de overheid het roken op straat verbieden?</p>
Geheel rookvrij	<p>We zij momenteel aan het nadenken over meer draagvlak bij het komen tot een geheel rookvrij schoolplein. Handhaving blijken collega's ook nog wel eens lastig te vinden. Een lastig punt vinden we het rookvrijhouden van de schoolomgeving. Wij willen in de toekomst ook toe naar een rookvrije schoolomgeving, dus ook buiten het schoolhek niet roken.</p>
Geheel rookvrij	<p>We zijn een kleine onderbouw locatie.</p>
Geheel rookvrij	<p>We zitten op een noodlocatie; volgend jaar nieuwbouw, dan gaan we naar 1 locatie. Gezien de overlast van rokende lln voor de buurt, zullen we ws moeten besluiten een gedoogplek te creëren voor docenten en lln.</p>
Geheel rookvrij	<p>Wetgeving realiseren wat betreft rookverbod op en om scholen</p>
Geheel rookvrij	<p>Wij bemerken dat we als school steeds vaker het aangrijpingspunt van de samenleving aan het worden zijn. Wij willen in bepaalde zaken ook deze rol nemen. Opmerkelijk genoeg ondervinden we bij het roken hardnekkige weerstand bij een aantal ouders, gelukkig niet veel, die het voor de leerlingen (hun eigen kinderen) en ons erg lastig maken in de handhaving en er nu onnodig en onevenredig veel tijd uit gaat naar de handhaving bij deze groep (ik schat max. 20 leerlingen). Dit maakt het voor ons, directie, en handhavers, veelal OOP, bijzonder lastig en ook zeer vervelend. Je denkt je in te zetten voor een goede zaak...</p>
Geheel rookvrij	<p>Wij hanteren niet alleen een rookvrij plein, maar onderbouw leerlingen mogen ook niet van het plein af tijdens schooldagen. Dus we ontnemen hen ook de mogelijkheid om het ergens anders te doen.</p>
Geheel rookvrij	<p>Wij hebben het rookvrij maken gefaseerd ingevoerd voor de leerkingen. We hebben op een team van 25 maar 1 rokende collega.</p>
Geheel rookvrij	<p>Wij hebben ook de MR er in betrokken. Als er een leerlingenraad is betrek die er ook in.</p>
Geheel rookvrij	<p>Wij hebben op carmel college salland een collega teamleider van het vmbo die alles in gang heeft gezet voor de gezonde school. Als pilotschool heeft het carmel college salland hier ook subsidie voor gekregen. Het betreft niet alleen het niet roken, ook meer bewegen, andere etenswaren in de kantine en een aantrekkelijk schoolplein worden meegenomen.</p>

Geheel rookvrij	Wij willen graag meewerken, maar vanwege het kleinschalige karakter van de school (45 leerlingen) zijn wij atypisch en derhalve naar mijn idee niet relevant als interview kandidaat
Geheel rookvrij	Wij zijn een kleine school waardoor de invoering makkelijk is verlopen. We hebben 2 pleinen (onderbouw/bovenbouw). Enkel op het bovenbouwplein mocht op een specifieke plek gerookt worden. Sinds begin dit schooljaar mag nergens meer gerookt worden. Er waren dit schooljaar eigenlijk al opvallend weinig rokers. De invoering heeft weinig tot geen problemen opgeleverd.
Geheel rookvrij	Wij zijn een relatief kleine onderbouwvestiging en daardoor is het geen goed voorbeeld voor andere scholen (want wij kunnen de regels makkelijk handhaven omdat we kleinschalig zijn).
Geheel rookvrij	Wij zijn een school in een JJI setting, dus zeer gesloten dat maakt onderwerp van dit onderzoek zeer moeilijk!
Gedeeltelijk rookvrij	Advies over mogelijkheden die instanties aanbieden om leerlingen en medewerkers te ondersteunen bij het stoppen met roken.
Gedeeltelijk rookvrij	Als wetgeving er komt zorg dan ook voor facilitering handhaving. Mijn ervaringen van rookvrij maken van school zijn niet positief omdat de buurt overlast krijgt en dat heeft een grote invloed op het imago van de school.
Gedeeltelijk rookvrij	Behoeft aan wetgeving die roken overal (in het gebouw en op het schoolplein) voor iedereen verbiedt.
Gedeeltelijk rookvrij	Belangrijk onderwerp. Gezondheid moet prioriteit hebben ook op scholen. Voorlichting over alcohol, drugs, etc. Moet nog beter hier op school. Werkgroep 'Gezonde school' werkt daaraan.
Gedeeltelijk rookvrij	De directie heeft besloten tot een rookhonk omdat de leerlingen dan in de pauze op straat zouden gaan roken en overlast in de buurt zouden veroorzaken. Zo kun je de leerlingen aanspreken indien nodig. Ik ben er zelf geen voorstander van. Mijn werkkamer ligt boven het rookhonk dus ik heb mijn ventilatiehorren dicht en de deur open.
Gedeeltelijk rookvrij	De laatste vraag over gebruik van- en vervolg op de beantwoording als eerste stellen.
Gedeeltelijk rookvrij	De school vind het belangrijk dat er toezicht is op rokende leerlingen, daarom is besloten voorlopig een kleine afgebakende ruimte op het schoolplein hiervoor beschikbaar te houden. Bij het afschaffen van deze ruimte gaan leerlingen de wijk in en hebben wij er geen toezicht meer op. De school volgt de ontwikkelingen op andere scholen en kiest de insteek om leerlingen te betrekken bij het vinden van oplossingen. Er wordt in lessen veel aandacht besteed aan alcohol, drugs en roken. Dit heeft tot gevolg dat er nu nog weinig leerlingen roken (30 van de 1500).
Gedeeltelijk rookvrij	De term "schoolterrein" heb ik gelezen als: de locatie, binnen en buiten. Binnen wordt niet gerookt, = rookvrij. Buiten wordt wel gerookt, = niet rookvrij.

Gedeeltelijk rookvrij	De vragen zouden wat meer uitgediept kunnen worden. Dit in het kader van bijvoorbeeld een rokerspas, of hoe groot is de rookzone, wat is de relatie met ouders. Bij ons zorgt de rokerspas voor de verbinding school - thuis.
Gedeeltelijk rookvrij	Deze vragenlijst is gericht op regulier onderwijs. Wij zijn een mytyschool: een school voor lichamelijk beperkte leerlingen en leerlingen met een meervoudige beperking. Problematiek rond roken is bij leerlingen ECHT anders dan in het reguliere onderwijs. (het is best wel belemmerend als je geen handen./handfunctie hebt om een peuk op te steken bijvoorbeeld) Ook zijn veel leerlingen hier ziek, die staan al anders in het leven. Je steekt niet gauw een peuk op als je weet dat je gezondheid daar nog verder van achterop raakt. Of dat je klasgenoten daardoor belemmerd worden. In de vragenlijst kan ik dat niet kwijt. Ik ben adjunct van de basisafdeling, hier speelt roken echt helemaal geen rol.
Gedeeltelijk rookvrij	Dilemma is altijd, welke controle we nog hebben als het roken op het schoolplein in zijn geheel wordt verboden en de leerlingen buiten de hekken aan hun rookbehoefte gaan voldoen
Gedeeltelijk rookvrij	Dit is iets wat heel lastig is. Collega's roken nml ook alleen ver uit zicht van de leerlingen en die mogen niet geraakt worden.
Gedeeltelijk rookvrij	Focussen op rookvrij schoolplein verplaatst het probleem naar de wijk, terwijl wij als school wel veel werk willen maken van rookpreventie
Gedeeltelijk rookvrij	GGD en Vincent van Gogh doen al jaren met ons projecten voor leerlingen. Zeer succesvol
Gedeeltelijk rookvrij	Graag zou een school geholpen worden in de implementatie, zodat niet het wiel door elke school uitgevonden hoeft te worden. Iets om een issue van te maken binnen de landelijke fsr?
Gedeeltelijk rookvrij	Handhaving is een heel lastige, dus rookvrije school is bijna onhaalbaar. En de kids worden de buurt in gejaagd.
Gedeeltelijk rookvrij	Het blijft lastig. Algemeen rookverbod voor iedereen en overal. Niet alleen verkoop van rookwaren, maar ook het roken zelf beneden 18 jaar strafbaar stellen. Roken nog duurder maken.
Gedeeltelijk rookvrij	Het is moeilijk op de loc Sportzone omdat hier leerlingen van VMBO en Roc doorelkaar zitten Het VMBO heeft wel een eigen speelplaats en die is rookvrij
Gedeeltelijk rookvrij	Het Krimpenerwaard College staat zeker niet negatief t.o een rookvrije school, de reden dat wij op dit moment niet mee willen doen met het onderzoek van de universiteit is dat wij op dit moment al vele trajecten hebben lopen. Hierdoor zouden wij de aandacht niet geheel aan dit onderwerp kunnen geven
Gedeeltelijk rookvrij	Het lijkt met name voor VMBO leerlingen lastig om in te zien hoe schadelijk roken voor hen is. Een voorlichtingsactie alleen geschikt voor deze doelgroep is wenselijk.

Gedeeltelijk rookvrij	Het opleggen van een wettelijk rookverbod op het schoolterrein zal het roken bij jonge mensen niet stoppen, maar zal het roken alleen verplaatsen naar een andere plaats. Een veel gerichtere (en beter te handhaven) optie zou zijn een totaal rookverbod voor mensen jonger dan 18 jaar. Dit sluit ook aan bij de wetgeving ten aanzien van andere genotsmiddelen. Dit vereist evenwel "ballen" bij de wetgever en die lijken momenteel nog te ontbreken (€€€€€€)?!
Gedeeltelijk rookvrij	Het werken aan een rookvrij schoolplein is voor scholen soms alleen mogelijk als gemeenten ondersteuning bieden (scholen in woonwijken). Ik ben benieuwd of dit onderzoek ook richting gemeenten wordt uitgevoerd om te peilen in hoeverre ambtelijk bereidheid bestaat om te werken aan rookvrije omgevingen voor jeugd.
Gedeeltelijk rookvrij	Hou rekening met het verschil tussen scholen die een eigen terrein om het gebouw hebben en scholen die omringd zijn door openbare ruimte.
Gedeeltelijk rookvrij	Ik ben niet goed op de hoogte van het aantal leerlingen dat zich in de rookruimte voor leerlingen ophoudt. Voor wat betreft het personeel zijn het een stuk of 10 collega's
Gedeeltelijk rookvrij	Ik had graag gezien dat de wetgeving rond tabak gelijk was geweest met alcohol. Gewoon verbieden tot 18 jaar. Geen alcohol heeft dit op schoolfeesten nog geen enkel probleem opgeleverd. Duidelijke wetgeving graag. Nu verschuilen ouders en leerlingen zich achter de wet dat leerlingen wel mogen roken.
Gedeeltelijk rookvrij	Ik heb aangegeven niet mee te doen aan het verdere onderzoek, dit omdat de vragenlijsten niet geschikt zijn voor de doelgroep, veelal niet lezers. Wellicht een idee om voor de ZMLK groep vragenlijsten en voorlichting te maken.
Gedeeltelijk rookvrij	Ik heb mijn collega rectoren in Arnhem benaderd om gezamenlijk te komen tot rookvrije scholen in Arnhem.
Gedeeltelijk rookvrij	Ik weet nog niet of ik wil deelnemen aan het onderzoek. De vragenlijst zet in ieder geval aan tot denken.
Gedeeltelijk rookvrij	Ik wil duidelijk stellen dat wij voor een volledig rookvrije school zijn. Echter, gelet op de veiligheid van de leerlingen willen we hen, ook als ze roken, op het schoolterrein houden. Het is het kiezen uit twee kwaden. Achter ons terrein bevindt zich een open recreatiegebied waar gedeald wordt, voor aan de straat staat de school tussen woningen. Leerlingen van het plein verdrijven omdat ze moeten roken levert direct overlast in de buurt op. De oplossing voor ons zit hem in goede voorlichting en voorbeeldgedrag, waardoor het rookhok in de toekomst overbodig zal worden.
Gedeeltelijk rookvrij	In de vragenlijst is niet gevraagd naar de leeftijdscategorie van onze leerlingen. Aanvullend informeer ik u dat het gaat op deze locatie om de categorie 12 - 14 jarigen.

Gedeeltelijk rookvrij	In de vragenlijst ontbreekt de vraag of leerlingen toestemming hebben om het schoolgebied te verlaten. Bij ons beperkt zich dat tot de brugklasleerlingen. De oudere jaars mogen van het terrein af. In onze omgeving is een groot park waar zij in de pauze's graag vertoeven. Zeker met mooi weer. In dat gebied worden ook sportlessen gevolgd.
Gedeeltelijk rookvrij	In het speciaal onderwijs roken leerlingen. Zij worden daar rustiger van en zijn gewend thuis ook te roken. Als directie willen we dit zo ver mogelijk afbouwen. De wetgeving helpt hierbij. We hebben een nieuw beleidsstuk hierop geschreven. Moeilijk is, dat ook een deel van het personeel een sigaret nodig heeft. Zelf ben ik groot voorstander van volledig rookvrij.
Gedeeltelijk rookvrij	Laat roken ook wettelijk vanaf 18 jaar mogen. Dan is het net als bij alcohol makkelijker te handhaven
Gedeeltelijk rookvrij	Laatste vraag voor ons niet relevant, onze doelgroep is speciaal onderwijs. Nu geen rokende en drinkende leerlingen. Deze leerlingen zijn ook niet in staat een dergelijke vragenlijst op te stellen. Verder menen we met ons beleid deels rookvrij wel rookvrij beleid te hanteren. Anders gaat men toch voor de deur staan. Moeilijk blijft het voor onze gasten. Maar die accepteren het.
Gedeeltelijk rookvrij	Maak sigaretten onbetaalbaar en accepteer/nivelleer als overheid het inkomstenverlies van accijns
Gedeeltelijk rookvrij	Niet alleen de wetgeving is bepalend in gedragsverandering. Ook informatie/campagne naar ouders toe is belangrijk. Anders krijg je een "druppel op een gloeiende plaat"
Gedeeltelijk rookvrij	Om discussies te voorkomen zouden er gewoon wettelijke maatregelen moeten komen die de scholen verplichten rookvrij te zijn. Dat is dan voor een ieder duidelijk. Voor ouders, leerlingen maar ook personeel.
Gedeeltelijk rookvrij	Onderwerp is uitgebreid aan de orde geweest in alle geledingen. I.v.m. Verkeersonveilige situaties die gaan ontstaan is gekozen voor een zeer beperkte rookplek op het schoolterrein. Bij wetgeving over rookvrije schoolterreinen, gaan de rokers dan op openbaar terrein staan, wat in ons geval zeer onwenselijk is.
Gedeeltelijk rookvrij	Onduidelijkheid in de vragenlijst: de directe omgeving van de school is geen schoolterrein. In pauzes gaan leerlingen in het park, net buiten het schoolterrein roken. Zijn wij dan een rookvrije school?
Gedeeltelijk rookvrij	Ons probleem is dat het rookvrij maken van het schoolterrein, leidt tot een opeenhoping van rokers in de onmiddellijke nabijheid van de school met alle gevolgen voor omwonenden. Bovendien zal het rookvrije schoolterrein ook gehandhaafd moeten worden. Liefst dus wetgeving.
Gedeeltelijk rookvrij	Onze leerlingen roken nu op straat wat veel klachten van burens oplevert wegens overlast

Gedeeltelijk rookvrij	Onze school is verre van rookvrij, zelf zou ik dit heel graag zien gebeuren. Er wordt veel gerookt, zelf vind ik dit een heel slecht gebeuren.
Gedeeltelijk rookvrij	Rookgedrag bij leerlingen met een lichte beperking is vaak gebaseerd op compensatiegedrag ten opzicht van meer vaardige leeftijdgenoten. Het is belangrijk om iets met die oorzaak te doen.
Gedeeltelijk rookvrij	Scholen hebben er baat bij dat de wetgeving heldere ondersteuning biedt. Wij maken ons wel zorgen over verspreiding van rokers door de buurt heen en ook het toezicht is in een open schoolomgeving lastig te verwezenlijken.
Gedeeltelijk rookvrij	School is voor geheel rookvrije school, maar maakt zich wel zorgen over bovenbouwleerlingen die tijdens de pauzes het schoolterrein zullen verlaten om te roken.
Gedeeltelijk rookvrij	Succes met het onderzoek!
Gedeeltelijk rookvrij	Ter verduidelijking van de situatie: Onze locatie heeft 7 rokers (bovenbouw) van wie de ouders schriftelijk toestemming hebben gegeven voor roken. Deze leerlingen hebben een pas.
Gedeeltelijk rookvrij	U mag de gegevens gebruiken voor het onderzoek. Ik heb geen behoefte aan gesprek of onderzoek. We doen ook mee aan emovo onderzoek. Daarnaast is er een hoge druk op vragenlijsten aan leerlingen. We staan achter wetgeving het roken niet toe te laten, zeker voor vmbo leerlingen (immers leeftijd t/m 16 jaar). De school en haar standplaats is een ingewikkelde, vandaar dat we tot nu toe niet hebben (kunnen) kiezen voor rookvrij. Het zou veel overlast veroorzaken voor de omliggende bewoners, hun auto's . Handhaving op openbaar is niet aan ons.
Gedeeltelijk rookvrij	Vooral ook vragen die het tot stand komen van rookvrije scholen naderbij brengen, nadrukkelijk afdwingt naar voren laten komen
Gedeeltelijk rookvrij	Voorlichting aan ouders en leerlingen (aanpak bij de bron) werkt m.i. Beter dan verbieden. Zeker in gevallen waar een school in een woonwijk staat, leidt een verbod tot heel andere problematiek. Ik houd het liever in de hand en verstrek goede voorlichting. Het is nu bij ons goed "onder controle".
Gedeeltelijk rookvrij	Vragen over toezicht op het rookbeleid waren op z'n plaats geweest.
Gedeeltelijk rookvrij	Vragenlijst bevat geen vragen over het aantal rokers op school
Gedeeltelijk rookvrij	Waarom heeft de school besloten om een rookplek voor leerlingen te handhaven? Zou toch een aardige vraag zijn. We zitten nu eenmaal met in het verleden 'verworven rechten' die destijds op aandringen van de leerlingenraad tot stand zijn gekomen (Hetzelfde geldt bijv. Voor de snoepautomaat) als je dat soort dingen gaat terugdraaien is het net of je als schoolleiding/docenten lak hebt aan de wensen van leerlingen. (zoiets als schooldemocratie/)

Gedeeltelijk rookvrij	Wanneer er meerdere scholen gebruik maken van hetzelfde gebouw/buitenruimte, hoe kan er dan worden omgegaan met 18+ leerlingen.
Gedeeltelijk rookvrij	We doen op dit moment al mee aan het onderzoek van de UVT.
Gedeeltelijk rookvrij	We hikken vooral aan tegen de negatieve effecten die een rookvrij schoolplein veroorzaken. We hebben dit namelijk een paar jaar geleden geprobeerd en hadden heel veel last van scholieren die de wijken in trokken met daaruit voortvloeiende klachten.
Gedeeltelijk rookvrij	We komen van een rookvrije school, zowel binnen als buiten. Handhaving hiervan was ondoenlijk. Buiten het schoolterrein heeft de school geen zeggenschap. De buurtbewoners waren hoogst ontevreden. Nu we een klein gedeelte van het schoolplein (4x4 m) als gedoogzone hebben gemarkeerd, hebben we veel meer controle en kunnen we veel beter zien wat er speelt dan vroeger. M.b.t. Uw vragen: deze zijn hier en daar tendentius gesteld, vind ik.
Gedeeltelijk rookvrij	We nemen het rookbeleid op in de voorbereiding naar een ander gebouw, omdat we samen gaan met een andere locatie. Bespreekpunt!
Gedeeltelijk rookvrij	Wellicht ervaringen en kennis om de school totaal rookvrij te maken
Gedeeltelijk rookvrij	Wetgeving!
Gedeeltelijk rookvrij	Wij willen graag een heldere, politieke beslissing, net zoals bij het gebruik en in bezit hebben van alcohol.
Gedeeltelijk rookvrij	<p>Wij willen heel graag een rookvrije school zijn. Voor wat betreft de leerlingen hebben we dit ook een periode toegepast. Leerlingen gingen echter net buiten het schoolplein en in brandgangen roken. Hierdoor ontstond heel veel overlast in de directe omgeving van de school. Onze school ligt middenin een woonwijk. De overlast was zodanig dat wij tegen onze eigen zin in hebben moeten besluiten om een heel beperkt deel van één van onze schoolpleinen aan te wijzen als rookplek. Zonder enige vorm van faciliteiten, bankjes of i.d. Om het zoveel als mogelijk verder te ontmoedigen.</p> <p>Zolang het wettelijk toegestaan om sigaretten te roken in het openbaar voor je 18 bent is handhaving heel moeilijk.</p> <p>Wat we wel zien is dat het aantal rokers aan het afnemen is omdat het voor leerlingen lastiger is geworden om aan sigaretten te komen. Als de wetgeving zodanig aangepast wordt dat het voor kinderen onder de 18 niet meer is toegestaan om in het openbaar te roken dan wordt handhaving niet alleen een zaak van school maar ook van ouders, politie enz.</p>
Gedeeltelijk rookvrij	Wij zijn al in contact met de GGD die samenwerkt met de universiteit Tilburg aan het onderzoek/project Rookvrije Schoolterreinen, dus verder hoeft eigenlijk niemand van Tilburg contact met ons op te nemen. Waarschijnlijk zullen wij aan dit onderzoek meewerken.

Gedeeltelijk rookvrij	Wij zitten in hetzelfde gebouw als het VMBO, maar zijn wel echt een aparte afdeling. Ik heb de antwoorden alleen voor onze afdeling kunnen geven.
Gedeeltelijk rookvrij	Wij zitten op een kantelpunt. Willen best rookvrij worden maar zitten met het personeel dat voor een deel nog rookt. Bovendien kost het handhaven bij leerlingen moeite ivm toestemming ouders. Het omturnen tot totaal rookvrije school kost veel tijd en aandacht bij het team docenten. Deze tijd besteed ik liever aan onderwijsvernieuwing. Dat is het dilemma waarin we zitten. We zoeken nog naar een nieuwe start. Het zou mooi zijn als er landelijk beleid was dat niemand meer mag roken op scholen.
In het geheel niet rookvrij	De discussie is gaande binnen ons team. Opmerkelijk is dat van de 188 leerlingen 37 op dit moment roken. In de onderbouw tot en met groep 3 zijn dat er maar 6. De rest van de rokers zit in 4 en 5. We krijgen minder rokers op school binnen die al in groep 1 roken / al roken voor groep 1.
In het geheel niet rookvrij	Er is weinig ruimte voor langere termijn plannen. Wij zijn op school met een traject bezig om de school rookvrij te maken. Aangezien roken een ernstige verslaving is en wij een behoorlijke populatie hebben die al meerdere jaren verslaafd is, wordt hier waarschijnlijk gekozen voor een traject in stappen. De enquête geeft echter alleen ruimte voor vorig jaar, dit jaar en volgend jaar de verwachtingen voor 2017 en verder ontbreken helaas.
In het geheel niet rookvrij	Ik zou willen weten hoe de situatie nu is m.b.t. Roken in een speciale rookruimte op school voor personeel.
In het geheel niet rookvrij	Indien er wetgeving op dit gebied komt (rookvrij schoolplein) zal dit erg moeilijk worden om het uit te voeren. Bij ons zijn er leerlingen die van thuis uit al op 10-jarige leeftijd roken. Voor een aantal leerlingen is het ook echt even ontspannend. Dit om reden van hun gedragsproblematiek. Indien wij dit zullen moeten handhaven dan mogen we denk ik smorgens de shag en sigaretten wel in beslag nemen. Zal gewoon erg erg moeilijk worden om het uit te voeren
In het geheel niet rookvrij	Laat scholen realistische doelen stellen mbt roken. Het is een maatschappelijk probleem, geen schoolprobleem. Wetgeving helpt scholen enorm in het handhaven, vgl. Met alcoholgebruik.
In het geheel niet rookvrij	Om de gezonde/rookvrije school te creëren wordt dit geremd door onze wetgeving. Je dient te veel partijen, directie, personeel, bestuur, ouderraad, MR enz. Mee te laten participeren voordat je het uiteindelijk concreet kunt maken.
In het geheel niet rookvrij	Over de gehele linie, is er behoefte aan wetten die duidelijkheid geven, zowel voor werkgevers als werknemers.

In het geheel niet rookvrij	Probleem bij directie om schoolterrein rookvrij te maken is dat de leerlingen/ personeel dan buiten het terrein gaan roken, wat dan weer voor overlast gaat zorgen... Hoe denken jullie hierover, je gaat het probleem niet oplossen maar verschuiven.....
In het geheel niet rookvrij	Zou blij zijn met spoedige wetgeving in deze.